

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mariae Virginis Sacratiss. Miracvlorvm Libri Tres

Vismara, Ercole

Mediolani, 1579

Miracvlorvm Virginis Liber. Primvs Ab. Hercvle. Vincemala latine scriptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64305)

MIRACVLORVM
VIRGINIS

LIBER: PRIMVS

AB. HERCVLE. VINCEMALA
latine scriptus.

MIRACVLVM PRIMVM

Iudaeo Virginis clementia manus restitutae sunt, quas amiserat, ob illatam iniuriam ipsius reginae corpori, dum eius funus efferretur.

AM purissima, & candidissima Virginis anima ad coelum euolarat; dū hīc in terris sanctissimi corporis funus moesti Apostoli, ac lugubres piē, sancteq; honestabant. Ausus est autem Hebraeus nefandas, & impuras manus sanctissimo feretro inijcere, ubi diuinū illud corpus continebatur, quod paruo post momento in coelum adsciscendum erat. Verū ille temeritatis tātae statim precium tulit, cui non aliter immanes, atq. impiae manus conciderunt; ac si eas robustissimus aliquis dedita opera defecuisset ad unum gladij ictum. Quare miser, quā graue piaculum admisisset, suo malo persensit; & ab ipsa pietatis parente detestabilis sceleris ueniam petens, illam coram hominib. coepit praedicare. Praeterea optimē intelligēs, quantopere eius nomen uerendū esset; continuo fassus est, illam

A Virgi-

Virginem immaculatissimam; atq. omnino mutatus, in eam laudes conferebat, quã prius ludibrio habuerat. Ipsa igitur, quae miserorũ p̄ces uocata audit, Hebraeo manus restituit; eidemq. christianae fidei lumẽ praetulit, cui frustra impij Haeretici tenebras ofundere conantur, & cuius lucem frustra scelesti praestringere studet. Veluti enim noctuae, perfidi latitant, ac miserẽ ingemiscunt, luce illa oblata, quã Christus in cruce excitauit; quae in castissima Virginis aluo effulsit, & qua omnia deniq. illustrantur.

MIRAC. VIRG. II.

Sanctẽ celebrandum esse conceptionis diem.

Guilielmus Britanniae rex, audiens à Dacis maximum exercitum comparari, ut in Britanniam irrumperent, illuc Helfimum Abbatẽ summae sanctitatis uirũ legatum misit. Ille fideliter, & egregiẽ legatione, quam obierat, perfecta, pacisq; foederib. ietis, in patriam reditum parat. Nauim conscendens, idoneum, ac leniter flantem uetum nactus, mirifica maris tranquillitate, dimidiam ferẽ nauigationem confecerat; cum saeuissima tempestas repente coorta est. Quamobrem nulla salutis spes reliqua facta fuerat; sed transtris, antemnis, prora, maloq; disiectis, omnia mortem minabatur. Vidit ergo Helfimus in medio mari statim sibi oblatum uirum, cuius augusta erat, ac decora facies; quiq. habitum, & ornatum p̄tifici similem habebat. Is naufragiũ patientẽ forti,

bonoq.

bonoq. animo esse iussit, desperatam salutem Virgini nomine, ac uerbis promittens. E trucib. hisce tempestatib. faeuissimisq. procellis te, illa, inquit, quã semper coluisti, eripiet; te ipsa à mortis limine, atq. ab exitio, quod impendet, uindicabit. At tu purè fidem da, te semper posthac, quandiu uixeris, diem illum, quo ea concepta fuit, qui vj. eid. Decemb. aduenit, solemniter celebraturum; & etiã daturum operã, ut oēs digno honore colant, ac prosequantur. Monuit præterea Helcimũ, ut eo die obseruaretur idem sacrae precatiõnis ritus, quem Romana ecclesia eiusdem Virginis natiuitatis diei præscripsit; mutatis nominib. tantum; ut à natiuitate conceptionis fiat distinctio. Euafit igitur, & elapsus fuit è tanto periculo; & aduenientem quotannis diem illum, sanctissimè coluit.

MIRAC. VIRG. III.

Hoc etiam miraculo hominib. festus conceptionis dies commendatur.

Consueuerat clericus quotidie dispertitis horis, ineunte statim die, ac sole dilucescente, hymnis Virginem uenerari. Is etsi statuerat postea se ceteris ordinib. gradatim addicere; tamen assiduis precib. affinium, de uxore ducenda cõsiliũ inuit. Quare cũ dicta esset, & præstituta nuptijs dies; iam reidiuinae unã cum sponsa interfuerat, & de more, Ecclesiaeq. instituto ea oĩa sacerdos sanctè præstiterat, quae in tanti ponderis sacramẽto opus sunt. Sensit autem adolescens, se quãdam illarũ precatio-

num partem ommisisse, quas quotidie offerre consue-
 uerat. Dum recta igitur domum properantes ceteri
 sponsam comitarentur; ipse se in templo abdidit;
 ut quae erant peragenda, attentè perficeret. Vbi ad
 ea uerba peruenit, Pulchra es, & decora filia Hie-
 rusalem, pulcherrimam coeli reginam, Angelis comi-
 tatam, clarissimaq. luce fulgentem uidit: quae ita sy-
 dereo ore leniter locuta est. En iuuenis me pulchram
 dicis, & appellas; tamen ad alteram spōsam animum
 confers, & appellis? qui id fit? quae nam haec est muta-
 tio? quae mens tua est? q. animus, aut cogitatio? Ado-
 lescens, qui iam diuino fulgore fuerat perterritus, ut
 se collegit, ita coepit respondere. O mater, cuius dif-
 fuso lumine coelum micat, & effulget; quae sola mor-
 talib. potuisti tranquillam pacem afferre; cuius solus
 natus mortis, & Satanae furores repressit, quid mihi
 imperas? quid iubes? tuum est, ò regina, dicere quid
 optes; meum est rectè curare quae uelis. Ad uoluntatē
 tuam, ad nutum tuum me semper paratum habebis;
 tibi parere ualde exopto. Scio equidem, te magnope-
 re eniti, ac laborare; & id unum agere, ut tandem te-
 cum immortali aeuo, aeterna cum tranquillitate frui
 possim. Illi ipsa in mandatis dedit; ut animum peni-
 tus à mortali illa sponsa abduceret; altiusq. illum ad
 purum, castumq. uitae genus efferret; quod si fecisset,
 pollicita est, se illi connubio stabili perpetuam spon-
 sam futuram. Haec omnia cū ipse probasset, & ad-
 eius sententiam lubentissimè accessisset, eundem hor-
 tata est, ut conceptionis diem coleret, & ueneraretur;
 laboraretq. etiā ut hoc itidē alij facerēt. Eius rei prae-
 miū, illi in coelesti regno gloriā sēpiternā promisit.

MIRAC. VIRG. IIII.

Tertio hoc miraculo conceptionis festi diei auctoritas confirmatur.

GAllus sacerdos ex intimo sensu, mirumq. in modū Virginem colebat: nullumq. diem in termittebat, quin eximias eius laudes, hymnosq. ex ecclesiae instituto purè ac religiosè recenseret. Forte autè acerbissimi hostis nostri impulsu adulteriū in proximo suburbano admiserat. ut verò domū rediret, Sequana lymtre transfilienda erat. Vbi nauiculam conscendit; ut erat ei in more positum, coepit precationi operam dare. Quarè, cū uix ad ea uerba matutinae obsecrationis peruenisset, AVE MARIA, uenite exsultemus; ab innumerabili cacodaemonum numero in medio flumine submersa fuit nauicula. Miser ideò undarū ui, atq. impetu exanimatus est; cui statim lumina morte lāguerūt; anima uerò à turpib. illis belluis abrepta fuit ad perpetuos cruciatus perferēdos. Tertio post eius obitū die, Virgo innumerabilium Angelorum choro stipata accessit illuc, ubi impij miserum crudelissimè torquebant, & excruciant saeuissimo. & inaudito supplicij genere. Quarente ipsa, quid tam crudeleis poenas ab illo exigerent; saeui tortores responderunt, id sibi iure licere, atq. optimo iure permitti. Cū. n. in scelesto opere tunc deprehensus esset, dum è corporis uinculis solutus est; absq. iniuria, sacerdotem aeternis poenis & meritò fuisse adiudicatū, clamabāt. At Virgo, si haec
 anima,

anima, inquit, eius ditioni addicta esse debet, cui moriens operam dabit; quis est, qui meam esse, negare audeat? quique ullam mihi faxit controuersiam? & aduersetur? Negabatis ne, quin mihi inferuisset, quin mea causa occupatus esset; si me precabatur, si alloquebatur, & appellabat? Audito almae uocis dulci sono, mitibusque & suauissimis illis uerbis, quibus coelum solet exhilarari, euanuerunt tetri cacodæmones turpiter, atque indecore ingemiscientes. Praeterea è diuino conspectu fuga disiecti fuerunt, non aliter, atque atrae nubes, uel nigrae umbrae, quas lucidus sol, uel candens, aer dissipat, ac discutit. Pauentem uero animam in imo sequanae fundo clementissima ex sanguine corpori reposuit; ad cuius nutum ab imo, usque ad summum ita separatae fuerunt, & diuisae aquae; ut ad ripas eundi statim sacerdoti idonea occasio oblata fuerit. illum praeterea Virgo amanter, ac benigne monuit; ut se ab adulterio postea contineret; nec se turpissimi eius peccati labe amplius inquinaret: ne quid accideret deterius. Eidem etiam suaserunt, ut conceptionis diem coleret. His dictis, ipso aspiciente, in coelum conscendit. Quare sacerdos quaerens solitudinem, à mundo secessit, conceptionis festo diei diuinos, atque immortales honores largiens.

MIRAC. VIRG. V:

Miles, dum rei diuinæ interest, cum adesse proelijs oportebat, in acie acriter pugnans uisus est.

Miles Virgini deditissimus, dicta cum hostibus die, ad praeliandum proficiscens, in ipso itinere ingressus

ingressus fuit aedem ipsi Virgini sacratam; ut rei diuinae interesset. Verum, cum alij alijs sacrificia facturi succederent, erat. n. ibi magna sacerdotem copia, omnibus. adesse statuens, longum ibi tempus consumpsit; ita ut proelio dirempto, pugnae finis factus fuerit. E templo ad copias proficiscens, suos redeunteis uidet laetitia plenos; uictoriamq. donum, & in patriam decorum afferenteis. Multi autem uictorum ipsi obuiam laeti concurrebant, eximiam eius uirtutem laudibus illustrantes; quod tam egregiam, ac strenuam operam in illo conflictu, & dimicatione nauasset; quodq. singularia militaris uirtutis exempla edidisset. obstupescibat ipse, sed alij etiam, atq. alij id aperte testabantur, dicentes, ipsum inter agmina fortiter manum conferentem uisum fuisse. Pius miles, qui tantam sibi gloriam bellicae laudis comparatam esse intelligebat; cum tamen nunquam hostem uiso, nec classicis auditis, eius congressus omnino fuisset expers; id sibi diuinitus accidisse intellexit. Quare, quod uitae reliquum fuit, totum sub felicibus, & faustissimis Virginis signis, non sine immortalis gloria militauit. Praeterea sub illo imperatore stipendia gessit, quem nulli bellorum apparatus, aut hostium minae terrere possunt; qui de uictis uniuersis prouincijs satana debellauit; eiusq. opes disiecit, ac contriuit. Discant omnes hoc exemplo; quam longe a recta ratione soleant illi aberrare, qui uel minimum temporis negotijs suis detrahere grauantur, dum animo, ac mente rem diuinam facientibus. breuissimum tempus adsint, eosq. audiant. Quid. n. mortali cuiquam potest diuinius accidere; quam cum illos audit, uidetq. qui ornatum, habitumq. humano augustiorem,

allium

stiozem,

stiolem, sacrosanctum Christi corpus manib. gerunt; statoq., & solemni illo sacrificio ante hominum conspectum efferunt? Nullum, ita me Deus amet, tempus, nullaq. opera melius usquam consumitur. Quinimmo à christianis hominib., catholica fide purè imbutis, hoc primùm quaerendum est; cum alia soleant postea felicissimè adijci. Hoc autem & quotidie nobis re ipsa comprobatur; & ratio ipsa docet. Quis enim non fortunatè euenturum sibi illum diem intelligit, cuius initium sit à sacris?

MIRAC. VIRG. VII.

Simplex mulier, cuius filius in uinculis adseruabatur, è uirginis statuae gremio infantem abstulit; ut sibi sui restituendi illa esset adiutrix.

VNicum filium, familiae, ac senectae suae columnen deliciasq. suas mulier habebat, in quo se oblectabat, in quo spem omnè sitam habebat. Is inimicorum odio, ac liuore, ob falsae accusationis crimen in carcerem detrusus; & in duris compedibus reuinctus est. Misera mulier passis criminib. lacrymans, ad misericordiae, & pietatis reginam confugit; desperans, unquam futurum, ut filius absolueretur, ni ipsa opem tulisset. Cum saepiùs eius fidem, obtestata fuisset, se postea moerore, & lacrymis conficiens, animum simplex despondere coepit. erat autem fortè Virginis statua, tenens infantem filiù in gremio; ad cuius pedes, pietatis causa, saepè se proijcere ipsa consueuerat. Ex illius igitur statuae gremio
misella

misella infantem natum abstulit; illum in penitissimis
 aedium partib. diligentissimè adseruans; atq. animo
 statuens, se illum tanquã obsidem habiturã. Et pro-
 fecto coelesti Reginae filiolum minimè restituere de-
 creuerat, prius, quã suus rediisset domum. Quare
 Virgo noctu effracto carcere matri filium domum di-
 misit; illi edicens, ac iubens, ut de ea re matrem cer-
 tiorem faceret. Cùm. n. ea uoti sui compos facta fuis-
 set, & quod tam anxie petierat, fuisset impetratum;
 aequum esse dicebat clementissima; ut & sibi suus na-
 tus, quem secum tanquam obsidem mulier tulerat, re-
 stitueretur.

MIRAC. VIRG. VII.

*Fur ligno totum triduum suspensus, uitam tamen Virginis
 benignitate, conseruat.*

Licet quidam furtis, ac reb. alienis contrectãdis
 maximè deditus, & quasi natura ipsa effectus
 esset; maxima tamen studia, atq. officia ad Vir-
 ginem colendam, & obseruandam conferèbat. Tandẽ
 uerò in furto deprehensus, publico iudicio, morti dã-
 natus est. dum suspensus fuisset, abijt carnufex, exi-
 stimans, se illi laqueo gulam effregisse; abieruntq.
 unã omnes crudelis supplicij spectatores. Sed Virgo
 itã adfuit misero totum triduum pendenti; ut incolu-
 men eum seruarit. Triduò post illac transiens carnu-
 fex, illum uiuum reperit; idq. factum existimat, quòd
 non resti, uti oportebat, arctius collum fuisset perstri-
 ctum. Quarè impius ut sunt huiusmodi homines, quẽ

B fune

funē necare non potuerat; telis conficere conatur. Verū, et si crebri telorum cuspides in illum conijciēbātur; omnes tamen ictus Virginis iussu, irriti reddebantur. cū id non sine diuino numine accidere uideretur; eo tempore in homine inhumano spectata pietas enituit. itaq. benignè demissus est, dissolutisq. uinculis abiit: ne crudelitas in illum exerceretur, cuius salutem, ut ipse praedicabat, Virgo tuebatur. Neq. uerò tam immortalī beneficio affectus, ulla fuit in mora; quin statim quicquid uitae, singulari reginae clementia, dilatatum fuerat, totum eius filio piē, ac sanctē diceret. Quinimmo statim sibi delegit in coenobio purū, & integrū uitae genus, in quo maximè quotidie proficere nitebatur.

MIRAC. VIRG. VII.

Quidam, dicta nuptiarum die, à mortali sponsa ad immortalē se sciscit.

CLericus, qui unicè Virginem sanctissimā uenerabatur, quiq. in eam laudes mane, meridie, uespere, & noctu conferens, totus erat in sanctissimis obsecrationib., innumerabilium diuitiarū heres relinquebatur. Reliqua. n. proles parentes defecerat; qui praeter illum, neminem habebant, unde nouae stirpis genus reuocaretur. Cum illa parentes ipsi, & affines studiosissimis precib. egerunt, ut uxorē duceret, ne familiae illius nomen extingueretur. id sibi suaderi, atq. in animū induci, passus est; non. n. lubenter, sed ut suis rem gratam faceret, ad uxorem
animum

animum appulit. Eo die, quo celebrandum erat con-
nubium, ipse templum adiuit; & ad Virginem manus
extollens, illam orauit, & obtestatus est, ut quas offe-
rebat preces, benignè audiret, atq. exciperet. Ipsa ue-
rò se iratam obtulit; & ita locuta est, egregiam uerò
laudem; quàm pulchrè datam fidem praestas? quàm
eximiè quae pollicitus fuisti, nunc persoluis? te uni
mihi dicaras, & adiunxeras, nunc aliam perfide super-
ducis? His almae Reginae uerbis auditis erubescens
iuuenis, ualde commotus est; & statim, quàm impru-
denter faceret, uerè persensit. Domum igitur rediēs,
simulansq., cum noua sponsa uelle nuptias perfice-
re, noctu abiit, & ad summae sanctitatis, & spectatae
famae coenobium se contulit; uitamq. ibi puram, &
castam degit, sub purissima e, & incomparabilis spon-
sae fide, ac tutela.

MIRAC. VIRG. IX.

*A sacrorum administratione remotum sacerdotem, sibi
deuinctum, Virgo restituendū iubet; episcopo, qui eius rei caus-
sa fuerat, mortis supplicium comminans.*

Licet sacerdos quidam multarum piarum anima-
rum custodiae, praeesset; ita tamen erat litte-
rarū imperitus; ut praeter solemneis ritus rei
diuinae Deo ad Virginis laudē faciendae, ignoraret,
quae minimè desiderāda sunt in tāta dignitate cōsti-
tutis. Ceterum sacrificia facere ad Virginis memoriā
lōgo usu & exercitatione didicerat. imperitiae crimi-
ne apud episcopū accusatus; ante quàm de se periculū
fieret,

fieret, id ipse confessus est; quem ideo episcopus à sacrorum administratione amouit. Sed postero die Virgo in somnis episcopum acriter accusans, uehementer ei minata est; futurum dicens, ut intra triduum moreretur, nisi sacerdotem suum, ad eam dignitatem iterum extulisset; quia seuerè agens illi interdixerat. Episcopus accito sacerdote, cum prius se illi multis uerbis purgasset, eum sacris restituit: sanctumq. & honestum studium rei diuinæ ad Virginis laudem Deo faciendæ summopere laudauit; suadens, ne ullo unquam tempore à tantæ Reginae cultu abscederet.

MIRAC. VIRG. X.

Clericus non admodum spectatae uitae, paruo momento, Virginis beneficio immortalis, sancto afflatu contactus, sibi sanctam uitae genus instituit.

Licet à uia recti paullulum declinaret clericus; in eo tamen pium institutum inualuerat; ut, dum Virginis laudes canticis recenseret, semper stans, nunquam sedens uisus fuerit. Fortè is, dum noctu somnum cepisset, ante Seruatoris tribunal, horribili infomnio in iudicium uocari uisus est; & ob detestanda flagitia, quibus sese quotidie inficere, & inquinare pergebat, morti damnatus, aeterniq. supplicij poena reus peractus est. Sed lucidissimū coelidescus, piaq. humani generis patrona, quae propè iudicem confidebat, assurgens, ita locuta est. Heu, dulcissime fili, licet te huius miseri uita parū integrè adhuc acta ad iram, atq. odium impulerit, & incitarit; illud tamē
pro

pro meo erga te amore, depone ac leni; tuaq. clemencia perditum iuuenem, iam infernis poenis iudicatum, uitae restitue. obsecro te, infelix iste studiosissimis parentis tuae precib. condonetur; quae tecum eius causa suppliciter agit. Posthac enim se ab omni re turpi, & obscura continebit; optimūq. uitae cursum capiet; ac tibi, pijs, egregijsq. facinorib. placere semper studebit. sanctissimae genitricis uerbis totus placatus, conuersaq. ira in ardentissimam pietatē, sydereo illo ore, quo serena ac laeta omnia fiunt, tibi illū, inquit, pia mater habe, corrige, argue, increpa; ut optimo cursu uitam posthac ineat, ac prosequatur. Quare mater filio maximas gratias egit. Iuueni uerò iussit, ut meliorem uiuendi rationem iniret, & in uiam rectam rediret; ne in grauius aliquod discrimen adduceretur. Quod experrectus, illo insomnio diligenter perpēso, ipse postea semper praestitit, Virginis dicto audiens.

MIRAC. VIRG. XI.

Theophilus desperatione adductus, se Satanae dederat, à Christi fide deficiens. Sed Virginis ope tanti sceleris uenia impetrata, à Christo iterum in fidem receptus est.

Theophilus Siculus, anno à partu Virgineo edito, id. xxxvj. cuiusdā episcopi uices gerebat; & ita sibi omnium animos, ob singularem uirtutem, egregiamq. probitatem conciliarat; ut, cū uita functus esset episcopus, uno omnium ore, ac consensu episcopatu dignus fuerit iudicatus. At ipse, quae erat modestia, solo proepiscopi munere, quo iamungebatur,

gebatur, contentus, ut alteri illa dignitas deferretur, passus est sed pro tā liberali munere, ingratitude pretium tulit. Episcopus. n. nouo delectu factus Theophilum, cui iam aditus ad episcopatum patebat proepiscopatu priuauit. beneficium uirum, licet sibi per eum ad episcopatus gradum uia structa fuisset, iā adepto honore submouit. Quarè tanto animi dolore Theophilus perculsus est, ut impio Satanae idoneā fruendarum fraudum occasionem ostētarit. Eo. n. est furoris, ac dementiae miser adactus; ut Iudaeum magum, & ueneficum consuluerit; quò modo posset ad ammissam dignitatē iterum sibi aditus patere, Sceledus, magus, cacodaemonib. ex imo Auerno excitis, in eorum uerba infelicem iurare coegit. Theophilus amenti furore coecus, statim purae Romanae catholicae fidei hostis factus, à Christo ad impium Satanā desciscens, nefario monstro se dedit. Heu quis captae menti rationem, aut modum potest statuere; ubi de defectione à Christo cogitatum est? Quidnam est tam atrox, nefandum, & inauditum; in quod non incidat, nō incurrat, nō prolatur is, cui est in animo discedere, à uia, ueritate, ac uita? Infelix, amens, consilij inops, propria manu chirographum conscripsit, proprio anulo obsignauit, quod traditum est cacodaemoni, ut nefariae deditiois contractus firmior esset, & ualidior obligatio. His ita peractis, dolis, & arte scelerati Magi, Theophilus denuò amisso munere fungi coepit. neq. uerò, ut diu in ram perditae inscitiae situ, & iqualore, captus, & irretitus iaceret, Virgo ferre potuit. Ille. n. diuino afflatu contactus statim resipiscēs, & grauisimam culpam lugēs, Virginem quàm potuit suppliciter

suppliciter rogauit, ne sibi in tanto periculo deesset; sed fidem suam praestaret. At ipsa, cuius est infinita clementia, quae nobis in nostris tempestatibus tranquillitatem affert, se eius precibus facile praebuit; filiumque pro Theophili salute implorauit, apud quem nunquam frustra preces sue uerit fundere. Illi ergo Dei mater sua sit; ut à cacodaemone deficiens, turpem promissionem illi turpissimè factam dissolueret; fidemque prius Christo datam tueretur; quaeque antè, catholicae ecclesiae, sanctè, & purè promiserat, exitu praestaret. Id cum ipse absque ulla mora, alacri animo fecisset, statim in summi Regis gratiam redijt; & ab eo amàter, ac benignè fuit receptus. Ut autem bono, & laeto animo esset; & aliquo signo comprobaretur, uerè nefandi sceleris noxiam dimissam fuisse; ipsa Virgo ereptum hosti chirographum attulit, quod Theophilus ad maius ditionis argumentum conscripserat. Poterat. n. intelligi, dissolutum esse contractum, restituto à creditore ipsi debitori chirographo. Tã caecis igitur tenebris, Virginis misericordia, tam lucidum lumen repente oblatum uidens, ad assiduum fletum recordatione, ac memoria eorum, quae admiserat impulsus est: cumque lugendi nullum finem, aut modum unquam faceret; resipiscens, ac poenitētis animi eximijs indicijs editis, ex hac mortali uita cessit, migrans, ut credere piū est ad immortalem, & sempiternam.

MIRAC. VIRG. XII.

Mulier igni damnata, licet in ardenteis flammis coniecta esset, Virgine tamen adiutrice, ex illis intacta euasit.

ANno à liberatore, ac seruatore nostro edito, millesimo centesimo, spectatae integritatis coniuges Galli patria Lugdunenses unicam natam habebant, quam plus oculis suis amabāt. Illam aequali adolescenti desponderunt. Sed quia filiae desiderium minimè ferre poterant; nec poterant pati, ut à dulci conspectu diuelleretur; domum ipsum generum traduxerunt, ut una adiungeretur ac fieret familia. Hunc cum focrus ardenti, honesto tamen amore prosequeretur; maledici, & rabulae eam turpi amoris flamma exuri, & flagrare dicebant; eaq. fama per totam illam regionem uagabatur. Misera focrus molestè ferebat, sibi tantam infamiae notam inuri, & se iam in maledicorum uoculas esse cōiectā. Quamobrè stulta, Deo ac diuinae iustitiae diffidēs, ad eam insaniam peruenit; ut cogitare inceperit, de genero è medio tollendo. Inito igitur impio consilio, rem ipsam nefandam, & inauditam aggreditur, & in generum iram omnē euomit. Comparata. n. pecunia, qua duos rusticos corruperat, illi locat insidias. Secesferat fortè pater cum filia, animi gratia, in proximum suburbanum. Delecti ad facinus agrestes, & ferocissimi in abdita, & obscura aedium parte abditi, generum illuc à focru, dedita opera missum strangulant. Villici, patrata caede, abeunt; focrus autem eum in lecto

lecto ex sanguinem ita collocat, ut non mortuū sed dormientem, & somno oppressum diceres. Cū in urbē una cum filia, pater rediisset, parato iam à socru prandio, heus, ipsa filiae inquit, uirum tuum ad prandium uoca. At misera, marito in lecto mortuo reperto, exanimis concidit; quae ubi ad se redijt, repleuit coelum querelis & clamore. Nefanda uerò caedis conscia, & ipsa feminea arte lacrymas uis expressit; ita ut tecta, aedesq. femineo ululatu replerentur. Per urbem rumor perfertur, & ubi illud ab ijs qui adolescenti genere proximi erant rescitum est, socrum in iudicio, uti suspectam criminis accusant. Ream itaq. peractam, & indicijs uictam, poenam sequi oportebat, ut igne cremaretur. Die constituta, quae ad supplicij locum deducenda erat, templum Virgini sacratū, quod in ipsa uia erat extructum, adiuit, Virginem piē, ac sanctē inuocans. Illuc perducta, extructa pyra in ignem conijcitur; cumq. per aliquod tempus in ea morata fuisset, ligna omnino combusta fuerunt; neq. ex illis flammis ullum mulieri detrimētum allatū est. Quare aduersarij iterum taedas, faces, atq. alia ligna superaddenda curauerunt. Verū eorum conatus nihil efficit, ab igne diuinitus muliere seruata. Maxima illi ira perciti illam, quae rogo absumi non potuerat, ferro, ac telis conantur perfodere: quorum impetū praetor, ac iudex reprimēs, ab omni ui, atq. iniuria eos iubet abstinere. Eam uerò iudices publico iudicio absoluerunt, indignum facinus existimantes, eam hominum sententiis perdere, cui diuino iudicio salus afferebatur. erepta deinde ipsa ē flāmis, ac sūma virginis, & filij clementia seruata, tempus nata est eorum di-

C ligenter

ligēter perpendēdorū; quae in toto uitae cursu admiserat. Quamobrē non sine intimo animi dolore antea vitam, si quid minus purē aut minus piē gesserat, desseuit; & triduo post extremum diem obiens, commigrauit ad meliorem uitā. Quis autē est ita stolidus, qui non censeat ab ipsa, cum templum illud in itinere adiuuit, tanto animi ardore eorum quae deliquerat, misericordiam fuisse imploratam ab immortalī rege; ut immortale illud beneficium ad Dei, Virginiſq. gloriam fuerit consecuta?

MIRAC. VIRG. XIII.

In Cisterciensis sepulchro, angelicae salutationis uerba AVE MARIA, aureis litteris cādidissimo lilio in scripta reperiuntur.

Eques Illustri genere ortus, magnisq. diuitijs affluens, diuino afflatu instinctus, ab ijs reb. secessit, quas pleriq. hominū maximis uotis exoptare, magniq. aestimare solent; ac se Cisterciensium ordini adstrinxit, licet autem spectatae esset probitatis ac pietatis, quā minimē dubijs signis indicarat, tantis opib., ac fortunis ultrō contemptis; litterarum tamen omnino erat imperitus. Eam rē Cistercienses iniquē, & aegrē ferentes, quod tantus uir perpetuo inter priuatos, famularesq. coenobitas, ob imperitiam connumerandus esset; illi litterarū magistrum compararunt, qui unū illud ageret, & omne studium, ac industriam in eo erudiendo poneret. Et si in ea re diu laborauit, periculumq. de eo magister fecit; ita tamen ille compertus est ἀδιδάκκαλος, ut ne
mi-

minimum quidem elementum potuerit condiscere. Quinimò eius memoriae nihil unquã insculpi potuit, praeter duo verba sanctitatis plena, AVE MARIA; quae semper stãs, sedens, ambulans, omni temporis momẽto in ore, atq. in aĩo fixa habebat. Quare quãdiu uixit, inter priuatos, qui alijs inseruiunt habitus est; cùm minime sacris ob litterarum imperitiã se immiscere; nec munere Sacerdotio fungi posset. Sed profectò, licet illustris esset, ac nobilissimus incredibili tamen animi submissione, ac mansuetudine excelleret, semper ea faciens, quae ab ordinis praefecto imperabantur. Neq. uerò ex illo quicquam audiebatur, praeter duo illa diuina, & Angelica uerba AVE MARIA; nec ex eius ore quicquã aliud manabat. Tandem cùm è corporis unculis euolasset, eius cadauer in sacratis septis, ubi ceteri sepeliebantur, piẽ conditum est. Mirifici autẽ candoris liliũ statim super sepulchro natum est, cuius singula folia aureis litteris inscripta, aurea, & sacrosancta Angelicae salutationis uerba ita indicabãt; ut faciliẽ ab omnib. legi, ac dignosci possent. Ea res incredibilem omnib. admirationẽ adtulit; illucq. accedens coenobij praefectus sanctis ceremonijs, sacrisq. ritib. & solemnib. supplicationib. prius institutis liliũ ibi diuinitus exortum, & editum collegit; quod in penitiorib. sacrarij locis sanctè reconditum, & piẽ adseruatum est. Acquidem, compertum fuit; eius radices intus in sancti uiri ore defixas fuisse. Quae enim in ore semper uiuens continuerat, & mortuo reperta sunt. Quis igitur non uideret, quantam illam secum sanctitatem, afferant; quae uitae ad nos afferendae prima initia fue-

rius

C 2 runt?

runt? quae primùm nobis, certissima laetitiae signa ostenderunt. Quare piè, & praeclare illi faciunt, qui saepius Virginis pedib. puoluti, suavisimis illis coelestis nuncij uerbis, ipsam salutant. Id ubi faciunt, altius animo perpendere, ac contemplari deberent; illis uerbis hominum generi uitam nunciatam fuisse, ac salutem; & inde nobis omnia bona fuisse parta.

MIRAC. VIRG. XLIIII.
Eques scelestissimus auidos inhiantis satanae manus effugit; quia quotidie Virginem salutabat.

Scelestissimus, & facinorosus. eques eò improbitatis peruenerat; ut, cum propè publicam uiam arcem haberet, noctu interceptos uiatores in eam intruderet, illos spolians, & quandoq. etiam trucidans. Verùm in eo consuetudo Virginis quotidie salutandae inualuerat; neq. ei tanti momenti occupatio accidere poterat, qua id intermitteretur, quod in more positum habebat. Quinimmo illud semper intima pietate, ac mira obseruàtia praestabat. Fortè illac transiens sanctus uir, qui peregrinè proficiscebatur, statim ab impijs illis sicarijs, uinculis perstrictus, in arcem, ut spoliaretur, coniectus est. Obsecrauit attem custodes, ut se ad equitem deducerent. Ea re impetrata, cùm iam in equitis conspectum prodijisset, illum rogauit; ut familiam suam omnem arcesseret, & illic coram se paullum sistere iuberet. Se. n. de Deo uerba facturum, salutaremq. concionem habiturum pollicebatur. Iam igitur familia aduenerat; domesticiq. audituri iussu equitis

equitis confederant; sed uehementer, & acriter confurgens concionator, iam unus, inquit, è familiaribus deest. Ille ipsius heri nomine accersitus, adueniēs, os, membra, totumq. caput distortuēs, neq. ad sanctum uirum accedere, neq. eius uultum ferre poterat. Quare ipse per Dei maximi potestatem, & imperium sempiternum, eum adiurauit, ac dicere iussit, quinā esset, à quo missus, & quaenam tamdiu illic cōmorandi fuisset causa. Vi ideò coactus, & impulsus, non homo sū, ait, sed deformis cacodaemon, unā cum principe nostro perpetuis poenis, cruciatibusq. addictus. Huc autem ipse princeps erebri me misit, qui incolit sedes inferas, humani generis hostis acerrimus; deditq. mihi in mandatis, ut diligenter equitem obseruare, an ullo unquam tempore, aut die, à Virginis salutandae longo usu discederet. Si. n. uel semel unus dies fuisset intermissus, quin piē, ac sanctae illud praestitisset; ipse, in quo uno omnia erant scelera, à me statim iugulabatur, & mecum distrahebatur in saeuissima tartara. Sed perpetuum mihi bellum indictum fuit à Virgine, cuius ipse salutationi quotidie purē, & integrē operā dabat. In eo ego obseruando diligens, ac sedulus fui; qui itā assiduus fuit, ut nunquam omiserit, ut nunquam potuerit falli. Ingenium ego acerrimē acuebā, & intendebam, ut eum in fraudem inducerem, ut eū irretirem; Sed mihi illa semper grauem pugnam dedit, cuius purissimum lumen, splendidissimamq. oculorū aciem, nos perditū, prostratū, & abiectū minimē ferre possumus. Haec igitur eques audiens obstupuit, sentiens, è quā uasto leti turbine elapsus fuisset. Quare coepit Deum opt. max. obtestari; ut sui miseresceret,

&

& quae grauisissima piacula admiserat, clementia, & infinita pietate expiaret. Conuertens uerò se sanctus uir ad cacodaemonem; tibi, inquit, nefaria bellua, edico, & impero Dei maximi nomine, ac uerbis; ut hinc abeas, teq. in infimum barathrum retrudas; ne unquam cuiquam obesse possis, qui nomen Virginis inuocet, uereatur, & colat. Ut puluis igitur, turbine collectus, scelestus, qui serui os, habitumq. tamdiu gesserat, ad tartara statim latus est. Quamobrè sanctus uir ab equite liberaliter, & honorificè tractatus est; qui postea se coeptae peregrinationi commisit. eques uerò ita animum suum parauit, & instituit, ut nihil unquam diceret, aut faceret, nisi id, quod summae sanctitatis, fidei, ac religionis uiro dignum esset.

MIRAC. VIRG. XV.

Matrona Christum, rem diuinam facientē uidet, auditq.; cui cereum, quo purificationis die donamur, in illis sacrificijs, a ministro coelesti dono datum est.

Lectissima, ac pudicissima matrona intimo dolore diuellabatur; q̄ festo purificationis Virginis die, sacris solēnib. manè interesse nō potuisset, ob quasdam occupationes. Cū igitur anxie, ac mēte propentissima Virgine, Deumq. uti consueuerat, precaretur; cogitatione longiùs abijt, & mente uagata est, extasi perducta. Visa est autem augustissimū templum ingredi, in quo aderat ornatisimus pulcherrimarum uirginum chorus, quarum una, quae pulchritudine ceteras anteibat, sydereo diademate lucidum caput

caput ornatum gerebat. Confederant iam Virgines, cum statim ibidem factus est formosissimorum iuuenum celeberrimus confessus. Aduenit postea quidam gestans cereorum funalium fasciculum, quorum mirificus erat candor. Ac primum praestantem illam Virginem cereo donauit; deinde singulas alias, ac singulos iuuenes, postremo etiam ipsam matronam. Ibidem autem in illius templi sacello maiori diuinam rem faciebat Christus, seruator noster, ac liberator hominum generis, summus sacerdos, summus pontifex. illi inuiebant Vincentius, & Laurentius, ornatum, habitumque Angelorum gerentes, & Diaconi, ac Subdiaconi munere fungentes. omnibus, rite, solemniterque peractis, demissis animis, flexisque genibus summo sacerdoti quisque suum cereum offerebat. Iam omnes obtulerant, praeter ipsam matronam; quae, licet & a sacerdote, & a Virgine saepius fuisset rogata; tamen expressè negabat. Quinimò, cum unus e ministris illud uehementer etiam, atque etiam contendisset; nunquam tamen potuit impetrare. Quare preces inaneis, & irritas esse, perspicuens, e matronae manibus uere cereum eripere conatur. At ipsa altercante, obnixaque tenente cereum, illud in duas partes diuisum est; unam coelestis minister abstulit, altera matronae relicta est. Soluta autem extasi, uere dimidium cerei manibus continens, immortalis Deo gratias egit; cuius clementia, ac pietate factum fuerat, ut illis sacrificijs interfuisset, quibus propter occupationes adesse non potuerat; quibusque caruerat non sine intimo animi dolore. Cereum uero coeleste, ac diuinum munus semper diligentissimè custodiuit; cuius solo tactu e grauisimis morbis multi liberati

berati fuerunt; quippe qui spem firmam, ac sitam habebant, in re tantae religionis, ac sanctitatis, multis deinde exemplis spectata eius cerei uirtus patefacta est.

MIRAC. VIRG. XVI.

Vastissimae columnae Virginis auxilio eriguntur, quod aliter minimè praestari poterat.

Constantinus Imp. summae magnitudinis, & mirificè ornatum templum extruendum curabat. cum eam ob rem vastissimae columnae aduectae fuissent, quarum admirabilis erat altitudo, latitudo autem xvj. pedū; frustra eas diū architectus omni machinarum genere erigere conatus est. Animi sese angebat operis redemptor, qui mentem nunc in hanc, nunc in illam cogitationem noctu, atq. inter diu diuidebat, semper meditans, quonam pacto coeptū opus posset perficere. Visus est igitur iccirco Virginem intueri, quae illa solitudine animum leuaret; sedulamq. in ea re perficienda operam pollice retur. Iussit. n. Virgo machinas, & funes certo ordine disponi, ac parari. Deinde, ut è scholis templo proximis treis pueros peteret, imperat; illorū ope, non alia columnas erectū iri attestans. Vbi experrectus est redemptor ea ratione machinas digerit, quam Dei parens praestituerat. Accersitis ergo illis puerulis, absq. ullo negotio, quod maxima robustissimorum operariorum copia non potuerat, efficit; immensae magnitudinis columnis erectis. quis igitur erit tam stipes, aut

aut truncus, qui, ubi aliquod arduū opus aggreditur, auspicem, ac ducē sibi ipsam nō proponat? Fallitur. n. quisquis humanis tantum uirib. fidit. At profecto sapere ij semper mihi uisi sunt, qui augustissimū, & sanctissimum eius nomen in omni egrēgio facinore perficiendo inuocant. nunquā. n. nichercule eos spes ulla frustrabitur, nec reprim entur unquā iusti eorum conatus.

MIRAC. VIRG. XLVII.

Templum, in quo Virginis uestium reliquiae adseruabantur, noctu, cum omnia plena essent tenebrarum, clarissimo lumine lucere uisum est.

Scriptum reliquit Gregorius, beatus uir, & episcopus Turonū, adseruari in Aruernorū ditio- ne quasdam reliquias rerum, quae uirginis fuerant, easq. ibi summo in honore, & maximo in cultu haberi; ut res tāta dignitate praestanteis habere pat, & equum est. Cum aduenisset igitur festus assumptionis dies, Gregorius in templum se contulit, in quo illae reliquiae custodi ebātur; quodq. assumptioni erat dicatum. Statuerat. n. propter aduenientis diei expectationem, & religionem de more ibi laudib., & hymnis celebrare exēbias. Quare atra in nocte, quo tempore omnia obscura, & umbrarum plena erant, propius illuc accedens, ē templi speculis uidit omnia intus diei plena esse, ac lucis; omniaq. luminib. collucere, quib. quilibet splendor exsuperabatur. existimās illuc maximam facum; & funalium copiam fuisse alla-

D tam

ram à pijs aliquib; , qui conuenissent ad excubias ; & ipse, vt ingrederetur, recta properabat ad ianuâ; quae clausa fuit reperta. Illam uerò cum pulsasset ; statim patuit, nullo aperiente ianitore. Sed ubi templum ingressus est, alma illa lux effugit; quòd fortè mortales oculi coelestè, ac diuinum splendorem minimè ferre poterant. Neq; aliud se potuisse conijcere, dicit Gregorius ; quàm lucidum illud lumen è Virginis sacra luce prouenisse ; cuius reliquiae ibi à pijs christianis, maxima pietate seruabantur. MIRAC.

MIRAC. VIRG. XVIIII.

Hebraei filium, ab ipso impio parente, in ignis fornacem cōiectum, Virgo tuetur, & seruat.

TEstatam reliquit idem episcopus rem, de qua conticescere nefas esset, & graue piaculum. Aderat, nā in eois regionib; Hebraeus nomine Vitarius; huic erat filius, quem à liberalium artiū magistro, unā cum plurimis Christianorum pueris erudiendum curabat. Cum ludum puer frequentaret; templum Virgini sacratum unā cum Christianis commilitonib; adiit. Praeterea ibidem, postquam unā omnes interfuerant rei diuinae, & ipse mystici panis cibum in eadem mensa cum christianis cepit. Quare domum rediens, itā incredibili laetitia exultabat; ut parentē maxima admiratione afficeret; qui à filio precib; blandis laetitiae causam expiscatus est, remq; omnem, uti se habuerat, intellexit. Impius autem, nominisq; nostri hostis acerrimus, en, inquit, O perfidate,

nate, me ultore dignas poenas dabis, ob tam insignē legib. Hebraeis, ritibusq. nostris injuriam illatā. Nihil igitur moratus, in ardentissimam ignis fornacē, quae forte domi parata erat, miserum, innocentemq. conijcit. Sed summa illa, & infinita pietas, quae apud Caldaeos trib. Hebraeis pueris in camino ignis praestō fuit, minimē huic defuit. licet. n. fornax intus uoracib. flammis tota exarderet; & in illarum medio esset puer, eae tamen ab ipso longē auertebantur. Cū uero ad crudele spectaculum mater concurrisset; querelis misera domum, ac uiciniam omnem repleuit. Iccirco illuc properē maximus christianorum concursus factus est; qui re à matre perspecta, flammās extinxerunt, intactumq. & illaesum puerum non aliter inuenere, ac si in molli, & uiridissimo prato, sub molli umbra fortē iacuisset. Ea res maximo gaudio, & admiratione christianos affecit; qui postea tanti mali nefarium auctorem in ipsam fornacem intruserunt. Neq. uero quae prius filium flammae conseruarant, patri impurissimo parcere statuunt. illis. n. ipse absumptus, statim in cinerem uersus est. Quaerebant deniq. christiani diligentissimē de puero; qua pietate in tanto periculo uita, & salus fuisset parta; & quinam sui conseruandi fuisset auctor. Ipse rem omnem, uti se habuerat, narrauit. me, inquit, mulier illa, cuius in gremio est infans, & quae in medio illo templo confidet, in quo ego hodie mysticum panem in sacrata mensa comedi, suo amictu uelauit, ac texit; ne flammis exurerer. Pro certo igitur habitum est, à Virgine ex illo incendio puerum fuisse ereptum, qui postea in purae fidei nostrae uerba iurauit; & cum matre in sacrosan-

cto baptismatis fonte iusiurandum dedit, se sub christiana religionis signis militaturum. Hoc praeter eam miraculo perculsi multi, ad multi eius ciuitatis, & regionis Hebraei, ad Christum descuerunt, à Iudaeis ritibus deficientes, ac discedentes.

MIRACI VIRG. XIX.

Hierosolymitanis coenobitis, uictui necessarijs reb. omnib. absumptis, fameq. & inedia laborantib. copiose e coelo annona demittitur.

Hierosolymam non parua coenobitarum multitudo incolebat, ut idem Gregorius episcopus ait. Illis non solum populi religio, quibus erat deditissimus, sed et regis liberalitas multa profuse, regioque splendore digna largiebatur. Fortè ob incredibilem annonae inopiam, nec illis rex, uti consueuerat, donare, nec populus potuerat. Iccirco in eas angustias eorum res familiaris erat cōiecta; ut iam rebus uictui maxime necessarijs ualde egere coepissent. Quare cum eos nullo cibo pastos biduum alimenta defecissent; conquerebantur, & certiolem praefectum faciebant; ni, uel uictum suppeditasset, uel eius aliunde quaerendi potestate dedisset, e coenobio esse erupturos. Quamuis. n. fortunam prius malebant experiri; quam fame, miserrima omnium morte confecti, aut consumpti essent. At praefectus eos confirmauit, fortique, ac bono animo esse iussit. Quid. n. nobis est desperandum, inquit, quis nos unquam esurituros dicet,

qui

D

qui sub eius reginae nomine, ac tutela sumus, è cuius Virginea, & castissima aluo uitae fructus hominū generi prodijt? quo mortalib. immortalibusq. omnib. copiosissimus cibus, & qui nunquam deficit, affertur? tota nocte igitur pijs precationib. consumpta; manè ita frumento horrea plena cōperta sunt; ut uix ingrediendi locus relictus esset. Quas immortalib. & liberalissimo coelitus regi, eiusq. sanctissimae parenti gratias egerint; nō dici, aut excogitari potest. Iisdem euenit, ut etiam reb. quibuscunq. immundissimis cōsumptis, iterum eos grauisissima fames opprimeret. Itcirco cū maximo mōerore, atq. animi perturbatione afficerentur; tandem ipsius praefecti iussu, & horatu prostrati, ac submissi totam noctem Deum piè comprecati sunt. At pius, clemensq. rerum omnium dator, nolens suis in tanto tēpore deesse, Angelo iussit, ut maximum auri pondus in eorū templum inferret, & in sacello reponeret. Illud mane repertū incredibili spe, prius prostratos eorum animos erexit; qui accito aedituo de eo quaesuerunt, quinam princeps, aut heros tam liberale munus misisset. Sed aedituus ualde miratus est; neq. conijcere poterat, à quo aurū illatum fuisset, cū penes se fuissent semper ianuarū clauēs, nec quisquam templum interim ingressus fuisset. Praeclarè igitur intelligentes, id à benignitate, ac liberalitate eius regis prouenisse, qui reges omneis largitionib., ac splendore uincit, & apud quem sunt omnium rerum, & omnium regū copiae, immortale beneficium, sanctis sermonib. exornabant. Quare desinant qui ad Deum, Virginemq. cōfugiunt, dubitare de re ulla. Amplissima. n. eorū est liberalitas,
&

& amplissimè patet; & omnes, qui eos piè inuocant, re ipsa eorum benignitatem experiuntur, ac sentiunt; nec unquam falluntur.

MIRAC. VIRG. XX.

Quibusdam Virginis reliquijs maximum incendium fuit extinctum.

Charissima pignora quarundã Virginis reliquiarum, Apostolorumq., & D. Martini ipse Gregorius aureae cruci inclusa semper gestabat. Fortè pauperis rustici tuguriolum aridis frõdibus confutum, uehementi igne accensum conflagrabit. In felix pauperrimarum aedium dominus unã cum uxore, & filiolis maximam aquarum copiam afferebãt, ut flammam extinguerent. Sed tam acriter ignis oppreserat; ut omnia absumenda essent, ni opem beatus uir adtulisset. Contra flammam reliquiarum crucem ipso conijciente; non aliter eae fuerunt extinctae, ac si illis imperandi sancto uiro ius, ac potestas fuisset. cur autẽ Virginis nomen leuissimas, & caducas flammam non tollat; cum illum pepererit, qui aeternarum flammarum, & prius omnia uorantium, impetum repressit?

MI-

MIRAC. VIRG. XXI.

Virginis reliquiae, ut flamma torrerentur, à latronib. in ignem coniectae, intermissa flamma, sanctae, & rectae reperiuntur.

GAllus uir spectatae uitae, & singularis probitatis, ut ab eodem episcopo scribitur, è Hierosolymitana regione, quam inuiserat, quasdam Virginis reliquias admirabili studio, ac diligètia secum afferebat. Is statuerat etiam, pietate, & religione permotus, antequàm in Galliam proficisceretur, Romam inuisere. Confecta autem maxima itineris parte, in latiorib. Italiae solitudinib. fortè in latrones incidit. illum impij non modò ui reb. omnib. spoliarunt; sed etiam arculam illam in qua inclusae erāt sanctissimae reliquiae, eripuerunt; pecunias inesse existimantes; & illam statim praedae cupiditate aestuantes effregerunt. Vbi se deceptos uident, nullo auro, aut argento reperto; cùm tamen multò preciosiora inessent; sanctissimas res in ignem intrudunt, deinde infelicem uiatorem acerbisimis uulnerib. sauciant. uerebatur autem ipse, ne carissima pignora consumpta essent flammis, grauèq. dolorem ferebat. Post impiorū iraq. discessum, cruētis uulnerib. ferè exsanguis paulatim se, & difficillimè illuc contulit; ubi dubitabat, ne reliquiae incendio conflagrassent; ut saltè cineres colligeret. Verùm illas super ardenteis carbones sanctas, puras, tectas, & integras inuenit non aliter, ac si admirabili diligètia in bene munita, ac tutissima arca adser-

adser-

adseruatae fuissent. Iccirco immortaleis laudes in Christum seruatorem, & in eius parentem, Virginem purissimam conferens, incredibili laetitia perfundebatur. Deinde uerò collectis dulcissimis, & optatis pietatis suae monumētis, ea in patriam, uisa prius sanctissima urbe, orbis terrarum regina, maximo triumpho tulit. Caueant autem ij, à quib. haec perlegentur, ne aliquo errore abducti, beatorum reliquias solummodo esse existiment eorum cineres, ossaue, aut membra. Nam reliquiae etiam illae dicuntur, quae ipsum quoquomodo fuerint, quaeq. ipsi attigerint: ut uestes, ut aliquae eorū locorū particulae, in quib. sedere, morari, aut quiescere consueuerant. Ab hac sententia hīc praecipuè non est recedendum. Nam ubi de Virginis relliquijs loquimur, uel de eius uestib., uel de reb. aliquib., quas ipsa attigerit, uel de locis, qui à sanctissimis eius pedib. pressi fuerint, intelligere oportet. Nefas quidē, & impium esset, credere, hīc in terris ullam sanctissimi eius corporis partem reperiri. Nam una cum cādida illa, & purissima anima, integerrimum illud corpus, quod semper omnis concretionis, & cōtagionis humanae fuit expers, quodq. nulla unquam labe potuit inspergi, nunc coelū exornat; suoq. aspectu iucundissimo coelestes omnes exhilarat. satis sit, hīc in terris nobis esse sacratā illam aedem, ubi ipsa diuini spiritus suauissimo uulnere faucia Deum in Virginea aluo recepit. Haec in Laurentanum collum ab Angelis relata, eorum, qui illuc peregrè, proficiscuntur, mira pietate pectora imbuens, omneis in uerum Dei cultum conuertit. Illuc cū mortales omnes ab orientis, & obeuntis solis, ab Austri,

&

-olba

& Aquilonis regionib. confluant; turpe est nobis saepius non uisere tam sanctas reliquias, quae in Italiae luce, & conspectu uersantur.

MIRAC. VIRG. XXII.

Peieraturus in aede Virgini sacrata resupinus grauissimo casu concidit. Quare postea quod mentiri conabatur, palam aperuit.

A Pud Turones in aede Virgini, Diuoq. Iohanni Baptistae dicata, diuino iudicio, male cum ibi peieraturo homine actum est. templum. n. a diuerat, foedisimi, ac taeterrimi mendacij testem Deum adducturus. Sed uix manum extulerat, ut nefarij periurij uerba proferret, cum super templi folio tanta ui resupinus caput concussit; ut uix postea potuerit surgere. Vbi ad se redijt, rem patefecit omnib., & qd' prius dolo, fraudeq. peieras celare, & claculum habere conabatur, ut in excelfo, & illustri loco apertè constaret, effecit; rebusq. alijs omnib. praetulit diuam, ac nudam ueritatem. Id nos docet B. Gregorius episcopus Turonum; qui etiam addit, quod maius est, multos Turones, qui ibidem peierare ausi fuerant, repentinae mortis supplicio fuisse multatos; ac se suis oculis etiam uidisse testatur. Quid. n. impiu magis dici potest? Quod nam scelus ab eo scelere abest, cum Deum opt. max. falsi testem obtestamur? atq. inuocamus? Qui id audent perpetrare, uel Deum non esse existimant; uel ita impuri sunt, ut illum mendacij,

E ut

ut ueritatem ipsam falsitatis testem appellare non ue-
reantur, non erubescant.

MIRAC. VIRG. XXIII.

*Virginis uestium reliquiae ab obsidione ciuitatem libe-
rant; deinde ad coelum efferuntur.*

Compertae fuerunt quaedam Virginis uestium
reliquiae in eius sepulchro, cum tertio post
obitum die fuisset in coelum assumpta. Illae
maxima religione in quadam ciuitate custodiebantur.
Fortè à Normanorum principe ea ciuitas numeroſo
exercitu obsidebatur. Quare diuturna obsidione fati-
gati omnes de deditioe cogitabant. Sed sacer ipſius
ciuitatis Antistites super hasta reliquias iussit efferri,
pro militari signo, quam ipse suis manib. gestabat. Si-
gniferū igitur praesulē omnes ciues sequentes, ex ur-
be magna ui erumpunt; hostemq. aggredientes, ma-
nus fortiter incipiunt conserere. Ea res tantum terro-
rem hostib. incussit; ut statim eorū animi conciderint,
qui prius elati erant; & ijs qui coelum minis uideban-
tur territare, timor sit iniectus. Quare omnes caeci,
abiectione, & semianimes facti fuerunt. Id, cū uiderent
obsessi, in eos crudelissimè saeuire caeperunt. ex illis
iam multi ceciderant, iamq. innumerabiles saucij fa-
cti fuerant; cū repente reliquiae Virginis, cui tanta
clades displicebat, quaeq. crudelium rerum spectacu-
lis non potest interesse, euolarunt. Illorum deinde ex
oculis, quorum lux, atq. acies diuinae uestis splendo-
re fuerat perstricta, atra caligo, & coeca nubes fuit ex-
pulsa.

pulsa. Interim autem ipsi sese receperunt, atq. in fuga praesidium posuerunt; ciuitas uerò fuit obsidione liberata.

MIRAC. VIRG. XXVIII.

Elisabet mulieri beatæ, Dei mente illustratæ, in abdito loco, uera Virginis corporis in coelum assumptio fuit nunciata.

ELisabet beatissima, ac sanctissima mulier, ob sanctitatem digna fuit, quæ,educta quasi de corpore mente, altius raperetur ad ea arcana intelligenda, quæ illis, qui in corporib. degunt, minimè possunt enunciari. Inter cetera uerò, quæ illi à Deo, diuino afflatu impertita, ac uulgata fuerunt, illud memoratu dignum, & minimè prætereundū episcopus Turonum in mediū affert. Viderat. n. ipsa mulier in remotissimo secessu sepulcrum mirabili splendore effulgens: in quo diuinæ mulieris simulacrum erat, quod innumerabilib. Angelorum simulacris, atq. imaginib. erat circumdatum. Deinde uerò paullò post, maximo plausu, & triumpho ereptam è tumulo coelestem illam mulierem ab Angelis ad coelum uidit efferrî; cui è cœlo descendens, obuiam procedebat uir, cuius alma lux, quouis præclarissimo lumine erat lucidior, & clarior, quiq. præstanti, ac uictricè dextera triumphalis crucis insigne gestabat. Ille laetissimè mulierem excepit, & in coelum statim comitatus est. Quærente autem Elisabet, de Angelo, quo cum sanè longos sermones sæpè consumere cōsueuerat, quidnam eâ, quæ uiderat, portenderent; ipse eius rei caus

fam benignissimè exposuit. Hunc.n.sermonem coelestis nuncius habuit, o elisabet, Eximia benignitate sua immortalis Deus puritatis tuae studiosus, & amantissimus, ob quam tibi saepè coelestia arcana, & reconditissima aperuit, nunc, tibi maximam rem declarat, quam diuina ope instincta modò uidisti. ità.n.corpore, ut spiritu Christi parentem, in aeterni patris regiam elatam fuisse, ea, quae uidisti, indicant. Quis.n.locus in terris, diuini spiritus sedem, & domicilium? quae regio immaculatissimum Dei parentis corpus, licet candida iam anima euolasset, dignè capere, aut continere potuisset? Cur non etiam illo corpore coelum exornatum oportuit ad beatos omnes cumulatè exhilarandos; à quo nouem mēseis coeli rex gestatus est, ex quo prodijt, atq. editus fuit coelestis uiae muniendae dux, & auctor?

MIRAC. VIRG. XXV.

Virgo praesto est iuueni, à quo insigniter diligebatur; qui, dū animam efflaturus esset, desperatione abducebatur; & illum in coeli uiam reducens, beatorum uitae compotem facit.

CLericus ea mētis puritate excellebat; ut' ultrò ad Virgini comiserendum ferretur, cū memoria repetebat, quàm olim acerbis uulnerib. castum eius pectus transfixum, & fauciatum fuisset. Deplorabat.n.moestissima illa, & lugubria tempora; quib. ipsa sanguine filium imbutum, cruentatum, ac aspersum; & in asperrimā cruce praecordijs mortem continentem, & mortuum deniq. uiderat.

Quarè

Quarè eam appositis argumentis saepius consolabatur, tantam doloris acerbicatem mollire, ac lenire contendens. Ea iccirco gaudia in memoriam redigebat, quae eadem cumulatissimè, & solidè gauisa fuerat, tandem post intolerabileis illas aerumnas, dignos, & aeternos nati triumphos animo intuens. Nati, n. ad olympum ascēsu; uictoria de inferis relata; liberatus ab obsidione terrarū orbis; coeloq. tributariae omnes nationes redditae; & impia Babel deleta; ac soloaequata prioris moeroris omnem acerbicatem auferunt. Commemoratione igitur eorum honorū, quae à Deo uirgo acceperat; quaeq. ipsa adtulerat hominum generi, grauissimas sollicitudines, in quib. ea uersata fuerat, iuuenis pius extinguere conabatur; & prioris doloris omnem recordationem ex animo eripere. Is in morbum fortè inciderat; cuius grauitate, & longinquitate uitam longiùs producere non poterat. Itaq. morbi impetu ferè desperans eò uenerat; ut animae etiam periculum esset. terribilissimus. n. hostis noster doli, & fraudis struendae finem nullum, aut modum faciebat; ut infelix animam perditū iret. Imprudēs igitur dū minimè cauet ab insidioso, fallaciq. eius ingenio, plenus terroris, ac metus, qui ab impio incutiebat, in desperatione pergebat; cum tamē debuisset ad Christum confugere. Ille, n. clemens, ac misericors semper supplices amantissimè conseruat, & in illos misericordia utitur. Interim nefarij cacodaemonis impetum Virgo retardans, eiusq. uireis infringēs, miserum malè affectum ad pristinam constantiam, & uirtutem reuocauit. Planè, n. ille confirmatus est, suauiissimo mansuetae reginae uocis sono audito. Ipsa

uero

uerò amanter, ac benignè languentem, & quasi morbo confectum, ita coepit alloqui. Ne timeas iuuenis, de qua enim re tibi dubitandum est? Cur te moeror perimit; et quid in lqualore, situ, aut lacrymis uersaris? qui me toties a luctu, ab aegritudine seuocare conatus es? Tu eas sollicitudines, quae me in terris tam crudeliter torferant, & affligerant, lenibas; immortalè illam laetitiam memorans, ad quam me summi regis mansuetudo extulerat. Cur ego tibi nunc desim, cur ego te derelinquam, qui tam saepe mei commiseratione adducit consueueras; ob saeuissimos dolores, quib. toties diuisa fueram; dum captus, dū loris caesus, dum in cruce natus meus fixus fuit? Mecum sis; mecum hinc discedas, ut aeterna tranquillitate, quā eimeruisti, mecum apud filium meum perfruaris. è uastissimo ille procellarum Oceano in tutum uitae portum confugiens, recta aeterni regis sponsam secutus est. Iuuenis uerò hymni, ac laudes nunquam satis possent laudari. Illis. n. canticis Virginem compellabat, quae ab ecclesia laetiorib., & magis iucundis anni teporib. cani solent; REGINA coeli laetare. Estimandum est autem, suauium illorum uerborum centu uirginèas aureis ualde oblectari.

MIRAC. VIRG. XXVI.

Virgo sibi deditae mulieris ornatu, & habitu induta; et pro ea quam maritus ad satanam perducebat, se facile probans, dat operam, ut scelestius optatissima praeda excidat.

Eques immoderatissimis sumptib. totū patrimonium profuderat, & peruenerat eò mendicitatis;

tis; ut etiam reb. uictui necessarijs ualde indigeret. Verum pauperies, fortunaeq. mutatio ab eius uxore lectissima femina, & Virginis, maxime studiosa, aequo animo ferebatur. adueniente festo quodam die, quo ille lautissimas coenas, ac sumptuosissima prandia parare consueuerat, ad quae amici omnes, & cognati uocabantur, pudore permotus in amici subutbanum secessit. Ibi se dolore opprimens, & macerans, in moerore, ac luctu iacebat, nimis aegre ferens, quod prisca iucunditas, & rerum copia in tam atrox infortuniu, tantamq. inopiam fuisset mutata. Statim autem horribilis, ac tremendi aspectus hominem feroci equo insidentem uidit, qui rogauit, quaenam esset tantae maestitiae causa, & cur tantopere discrucia retur. Prodigus libenter causam exposuit, cui responsum est a procero illo equite, futurum, ut illi maiores reru copias, & maiorem fortunarum accessionem adderet, modo in re leuissima, factuq. facillima imperata sua facere paratus esset. Erat ille tenebrarum incola, cacodaemonum dux, cui prodigus iurandum dedit, promittens se illi obtemperaturum, & quaecunq. iussisset, libentissimè facturum. Redi igitur domum, inquit satan, quam auro, argento, preciosisq. lapillis plenam reperies; eaq. omnia tibi ea lege a me dono dantur, ut & tu ad me uxorem tuam deducas; eamq. iuri meo des, dices, & penitus addicas. Id cum utriq. ex sententia probatum fuisset, alter domum rediens, immoderatam diuitiarum cupiditatem expleuit; alter uero honestae mulieris perdendae, ac rapiendae nefaria libidine aestuabat. Praestituta dies iam aduenerat, qua promissa erant praestanda; atq. illud a prodigo dependen-

dum erat, quod sponderat. Ideò uxorem monuit, ut se comeret, & compararet, quia illam secum ducturum dicebat. Nescia ipsa, quonam uir iturus esset, ualde pauire coepit ignorans, curnam illud repētinum domo abeundi desiderium maritum inuasisset. Quare, ante quam se itineri committeret, Virginem ducē, & auspiciem sibi precata est. Maximam uerò itineris partem confecerant; cū mulier pietatis causa ex equo ad pedes desiliens, templum in uia exstructum, quod Virgini dicatum erat, ingreditur, uiro ante fores interrim exspectante. Sanè uocata coelitem regina mulieri adfuit; quam ipsa assuetis precationib. implorauerat. clementissima ergo Dei parens, somno oppressa in templo muliere, notam eius imaginē, ac uultus formam cepit, & sese equiti comitem addit, in equū insiliens. eam semper ille uxorem credidit. Vbi tandem ad statutum locū deuenere, scelestus hostis praeda immoderata cupidine exardens, & flagrans, maxima ui, & impetū suis latebris erumpit. Verum, ubi se deceptum uidet, atq. illam adesse intelligit, cuius nomen inferis omnib. formidolosum est, se recipit, ad eam non ausus accedere; & ita equitem conuicijs urgebat. Siccine me perfide ludis? siccine in fraudem inducis? haec sunt tot beneficiorum, quae in te contuli, praemia? haec est tot fortunarū, quib. te beaui, merces? auidisimè ego uxori tuae inhiabam, ut de illa dignum supplicium sumerem, ob graueis mihi tam saepè ab ea iniurias illatas; quae sese mihi semper grauisimam aduersariam constituerat. At tu illam adduxisti, quae me in infimum barathrum detruat. His auditis eques obstupuit, obmutuitq. cuius

mub

parteis

parteis Virgo peragens, sese pro eo aduersario oppo-
 suit. Illū igitur grauitè accusans, quod sibi addictae
 mulieri insidias parare, & dolos struere auderet, iussit
 ut in inferorum tenebriosiora loca secederet; qui, ut
 solis aduētū nebula, reginae lucis conspectu euanuit.
 Virgo autem equiti suppliciter secum agenti, miseri-
 cordiamq. imploranti, praecepit ut è tēplo dormien-
 tem uxorem repeteret; & turpè aurū, nefanda sq. diui-
 tias abijciēs, illas nefario donatori restitueret. Haec
 ubi dixit, sydereū uultū auertens, quauis luce, & quo-
 uis claro lumine lucidior effulsit. At eques, soluta
 sōno uxore cū ea domū reuersus est; opesq. illas arte
 Satanae cōgestas abiecit. quandiū uerò probi, & casti
 cōiuges postea uixere, optimū uitae genus secuti sūt,
 nunquam deficiente moderata rerum copia, temp-
 ratoq. necessariarum rerum usu, quae optima & mu-
 nificētissima donatrix tribuebat, & largiebatur. Ac q-
 dam uerè ij mihi desipere uidentur, qui fragilib. hi-
 sce fortunis omnib. dilapsis, & cōsumptis, desperātes,
 a pura, sancta, augustaq. lege recedere audent. sese
 enim miseri turpissimi hostis nostri illecebris in frau-
 dem induci patiūtur, qui nec quicquam nobis rerum
 omnium egenus dare, nec inuitis adimere potest.
 Haec nos pro sanguine à Christo fuso praemia repen-
 dimus? id ne exposcunt grauisima ab eo uulnera ac-
 cepta; dum saeuissimum bellum à nefarijs hostib., &
 acerbissimis nobis indictum, uictor confecit? en re-
 dempti, en seruari ultrò captiuitatem, seruitutis iugū,
 & perniciem querimus? en fufis, profligatis, disiectisq.
 hostib. eorum uireis conamur reficere, amētes, coeci,
 opis, & consilij penitus inopes mortales? A Christo
 201305 F defi-

deficere possumus, facta turpissimo monstro turpi, & indecora deditioe, auri, aut argenti inani spe, & fallaci? cum tamē res ita partae statim effluant, ac rapidē dilabātur? An ita obtusi, & fatui estis, qui dona hostiū, à quib. quotidie ad internecionem uastamini, dolis carere credatis? Quis autē ita percusso, prostratoue, animo inueniri potest, qui, si Virginis, aut eius filij nomē inuocet; statim sibi de reb. omnib. liberalissimè consultum esse non sentiat? Nemo enim copiosius largiri potest, cum penes ipsos sit rerū omniū summa, atq. imperium; nemo libentiū aut liberalius, cum non solum uniuersa nobis Christus dederit, sed etiam pro uita nostra se ipsum obtulerit, & sanguinem innocentissimū profuderit.

MIRAC. VIRG. XXVII.

Niues, quae è coelo sextili mense deciderunt, templi D. Mariae maioris Romae construendi, auspiciū fuisse.

Non praetereundum est miraculum, quod ab ecclesia Romana quotannis maximo triumpho illustratur; quodq. Liberij summi Pontificis temporib. Romae coelestem clementia patefactum, & apertum est. Ioannes patricius Romanus, urbisq. ipsius praefectus, incredibili prolis desiderio exardebat. Huic erat uxor pudicissima; sed nunquā casti cōiuges liberos dare potuerant. Eius rei causā immortalia uota suscipiunt; atq. sibi apud Deum eius sponsam aduocatam implorant. Ipsa uerò, quae semper miseris mortalib. re ipsa opem affert, minimè deditos

deditos sibi deseruit. opere pretium est, rem breuiter exponere. Nam ea nocte, quae diem v. Non. sextil. praecedit; quo tempore homines, animantiaq. grauis aestas exurit; & quo omnia saeuiente aestu absumuntur; e coelo candidissimae niues deciderunt, quibus tanta soli pars fuit occupata, quanta ad extruendum templum satis erat. Eadem etiam nocte Virgo Liberio in somnis apparuit, cui edixit, ut sibi templum intra moenia statueret, ubi niueis mane coperisset. Monuit praeterea eundem, ne ab eo, quod suadebatur, desisteret; promittens rem factu facillimam futuram. mane enim, inquit, Ioanes unus ex principibus Romae ciuib. te conueniet; cuius ope, ac sedula opera uti in hac re poteris. Quare me postea in urbe summae amplitudinis templum accipiet. Vix haec locuta fuerat; cum discedens uera coeli regina patuit. Ac se ad Ioanem, & uxorem, qui uix sobolis desiderium ferre poterant; quique eius rei causa Deo sua omnia obtulerant contulit. Illos primum cum saluere iussisset, ita mitibus uerbis compellauit. Ibi ego uobis aeternam domum comparabo, quam sine fine incolatis, ubi beati degunt aeuum immortale; si mihi hic in terris aedem erigere statuetis. Casti coniuges illis uerbis annuentes, & ad omnia se paratos esse, attestantes, sua omnia Virgini patere apertè dixerunt; quae ipsos, ut Pontificem adirent, hortata est. Pontificis enim dicto ipsis audientibus; ibi templum statutum iri dicebat; ubi tam graui aestatis tempore niues fuissent inuentae. Quamobrem, dum recto cursu ad Liberium contendunt, niuium maximam quantitatem uident; & cum Pontifice consiliatione communicata; ad eam rem eorum

molit

F 2 animi

animi magis, magisq. accense fuere. Procedens autē summus antistes maximo sacerdotum numero, institutisq. solemnibus supplicationibus, in collem niuiberum in modum albicantem perrexit; templiq. extruendi optimis coniugibus fuit optimus auspex. Hoc hodie Romae inuisitur, amplissimum, Virginisq. maiestate dignum, D. Mariae maioris nomine in scriptum. scriptum est in D. Magni uita, huiusmodi etiam miraculo, Venetijs fuisse duodecim templa extructa.

MIRAC. VIRG. XXVIII.

Honestissima puella Virginis inuitatu, coelestium, & immortalium Virginum choro inseritur.

Pvellae quae Musa dicebatur, & quae foror erat probi, uiri sanctissimi, ut ipse multis narrare solebat, in somnis Virgo se noctu obtulit innumeris Virginibus comitata, quarum uestes niue candidiores erant. illis cum se inserere ualde puella aueret; Dei mater fulgentissimo, ac coelesti ore, inquit, te quoque earum in numero, si uis reponam. Quare id ardentem cupienti, apud Virginem impetratum facillimum fuit. Praecepit ergo munificentissima parens, ut ab omni puellari leuitate, risuque, & ludicris rebus se contineret; id si fecisset, inter coelestes illas, & immortales adolescentulas, ipsam quoque conumeratum iri dicebat. Idcirco se adolescentula plane ab omni flexibili, & inconstanti consuetudine abduxit, ac remouit; & alia omnino facta est. Demirati deinde fuerunt parentes de tam repentina mutatione; qui incredibilem

bilem in filia morum grauitatem intuētes, quid illud
 esset, cupidissimè rogabant. ipsa uerò rem exposuit;
 afferēs se ad dictam diem discessuram ad coeli regi-
 nam. Quare uigesimo quinto die, postquam ea à Vir-
 gine promissa fuerant, in febriculam incidit; cumq-
 trigesimali diei tempus appropinquaret, quo è uiscu-
 lis corporis ad coelestem illum chorum euolare illam
 oportebat sibi Virginem ipsam cum puellis, illis ob-
 uiam procedentem uidit. altius igitur clamans, en, in-
 quit, o regina, non moror intuum sinum recurrens
 propero, sicq. modestè oculis deiectis diuinus spiri-
 tus uirgineo corpore solutus ad coelum euolauit.

MIRAC. VIRG. XXXIX.

*Pios coenobitas operi rustico valde insudanteis, in agro à
 Virgine saluatos fuisse, & iisdem, coelestib. sudariolis, sudo-
 rem abstersum fuisse.*

IN Illustrium Cisterciensium uitis res legitur quae
 superiorib. miraculis est inferenda. Renaldus .n.
 Cisterciensis, licet iam trigessimum annum ageret,
 ante quàm ullius ordinis coenobio se addiceret; rotū
 tamen illud anteaetate uitae tēpus sanctitate, probita-
 teq. singulari degerat; ac praeter cetera in eo laudan-
 dum erat singulare continentiae, & castitatis studiū,
 quam usq. à teneris Deo uouerat. Viginti annos in D.
 Amandi coenobio moratus sanctitatis eximia do-
 cumenta dedit, se totum Deo tradens, atq. illi piè, &
 ex animo inseruiens. Ardentiori autem diuini amo-
 ris flamma accēsus, in Claraualli ordinem cooptatus
 est

est. ibi se nouæ militiae dedit, & è ueterano iterum tyro factus est. Quare sua omnia consilia tanquam ad scopum, ad solum Deum dirigens, se se quotidie debilitabat, paenuriaq. edendi, & longis excubijs attenuabat, ac perdomebat. Fortè in agro, in laborib. messium occupatus erat, una cū pijs collegis, & operarijs; & admirās ita loqui coepit. Hē tot praestātes, insignesq. uiri, qui prius in maximis delitijs, ac lautitia uiuere poterant; nunc Christi desiderio, & amore, in rustico opere exurente iam omnia aestu, sine modo, ac fine, laborant. ò admirabilis eorum sanctitas, quos uirum imminuendarum, & debilitandarum tā ardens cupido incessit, ut uix labori possint sufficere. Ad coelum igitur manus extollens, Deo gratias immortalis agebat; cuius bonitate factum fuerat ut & ipse illorum coetui adscriptus esset. Haec autē ita laeto animo secum deputabat, cū statim uidit tres matronas, ore coelesti, roseisq. genis, & sydereis oculis effulgentis; quae candidissimis uestib. augustoq. habitu erant exornatae. earum pulcherrima, in qua admirabilis maiestas spectabatur, ceteras ueluti regina incedens praecedebat. Vna uerò omnes ad agricolas monachos accesserunt: & maximam laboris partem sustinentes, grauisimo fessorum oneri succedebant. obstupescēbat Renaldus, cuius in conspectu, cuius ante oculos illae uersabantur; cum interim aduenit uir aspectu, & canitie uenerabilis, stola candida ornatus. Ille coelestium mulierum nomen patefecit. illā enim, quae splendore, & pulchritudine alias anteibat, dicebat esse coeli reginam, Dei parentem; aliam uerò D. Magdalenam, aliā D. Elisabet. Quare

ubi è sancto uiro intellexit, illic Virginem adesse, quã tantopere colebat, totus exultãs, & gaudio perfulus, ab eodem non sine maximo desiderio perquirebat, qua causa illuc ea tam benigne aduenisset. Respondit, sãctus uir, ut salutaret carissimos operarios, Virginẽ se illuc cõtulisse; deinde his diëtis statim abiit. Renaldus uerò diligẽter obseruabat quaecũq. à Virgine fiebant, quae una cum alijs duab. in rustico opere defessos amanter compellabat, nunc ad hunc, nunc ad illum propius accedens. salutatis omnibus in coelum illae ascenderunt. uir integer, qui haec uiderat, vehementiori erga Dei filiam cultu inflammatus est. Sunt qui dicant, Renaldum prius militaria stipendia in cast. is sub Imperatore gessisse, deinde, cũ penitus secessisset, se abdidisse in coenobium. Quare cum in agro nimis insudaret, & nimis immoderatẽ in rustico labore se exerceret; ferunt, illi iussum fuisse, ut laborem terminaret, a quo nimis, ob aetatem, corporisq. mollitiem, ipse infirmabatur. iccirco uidens alios quorum uita pura, ac sine labe fuerat, laboris ac solis ualde patienteis, se miris modis afflictabat. Praeterea ita secum tacitẽ locutum dicebant; hem integri uiri, omniq. culpa, & peccato uacui tam laboriosẽ res rusticas tractant; ego uerò, qui tam multa in Christum admisi, otiosus sum, & quieti me dedo, non potis, ab uirium imbecillitatem ingrauescentem aestum perferre? fama est, cum uix haec dixisset, ex ibi proximo colle descendẽteis mulieres ab ipso uisas fuisse quarum niueus erat color. illarum uerò candidissima praecedebat; sequebantur aliae tanquam ministrae, & pedisse quae. Ipsa igitur formosissima ministris mollia

mollia sudariola, quae gestabat porrigens, sudorem, ac puluere ex operariorum fessis corporibus abstergi iubebat; eam rem ipsae studiosè, & accuratè praestabant. Quis profecto non uidet, eos, quorum animus ad Deum propensus est, & qui ab eo pendere statuunt, nūquam deserui, nunquam derelinqui? Quis non intelligit, semper cum illis esse diuini spiritus uiribus maxime potentis, quae ipsos foueant, ac complectantur? Demum uerò ij in coelestem patriam cum Deo ad meritum triumphum deducuntur.

MIRAC. VIRG. XXX.

Coenobita ualde pius, qui cum saepe aegrotaret, nimis accuratè ualitudinem uarijs medicinis, ac medicis curabat, Virgine adiuuante, rectam se in uiam dedit.

TAmetsi quidam Cisterciensis eximia animi puritate excellebat, tamen quia saepè aduersa ualitudine utebatur, propèssiori desiderio, quàm par erat, & pharmacorum noua genera, & diligenter medicorū curationes perquirebat. Id huiusmodi uirū facere non decebat; quippè qui non in medicis, sed in Deo optimo maximo bonae, ac solidae ualitudinis spem collocare debebat. Immortalis enim atq. omnipotens reb. omnib. praest; & ab eius imperio omnia pendent. Tandem, Virgine adprobante, factum est, ut monachus sese collegerit, spreta illa nimis acri solitudine; atq. ad Deum solum, sicuti cetera ualitudinis studium contulerit. Noctu uidere uisus est in

sillom

ut

ut diuinis pre cationib. operam darent; & ante fores
stantem coeli reginam, quae manib. gerebat uasculū
dulcissimo succo plenum, quo singulos, uti quisq. tem-
plum ingrediebatur, reficiebat. Refectis omnib. cum
ad se uentum esset, existimans, se quoq. coelestem il-
lum succum degustaturum, ad Virginem accessit. At
ipsa, frustra, inquit, à me id expectas. Non. n. tibi no-
stris reb. opus est; cum per te tam diligenter tibi con-
sulas: cum tam studiosè aliorum medicorum ope utar-
is. Tibi aliunde pete medicinam. Nam solum à me
paratur medicina ijs, qui nullū medicum consulētes,
spem bonae ualitudinis in meo solo nato collocant.
Spretis igitur reb. omnib., quib. ex humanis corpo-
rib. morbi expelli possunt, se ille durissimo, & asp er-
rimo uitae generi dedit. Quare paucis post dieb. cor-
poris, & animi uirib. confirmatus optimè coepit ua-
lere. Quis ergo non uidet, cum mollities, ac nimia lau-
ritia omnib. culpae notam inurat; id tamen ijs, qui
sacris ordinib. addicti sunt uirtio magis tribui? cum id
Virgo apertissimis signis etiam indicarit?

MIRAC. VIRG. XXXL

*Quidam, cuius uita non prius bene instituta erat, uisus est
in medijs flammis exuri. Iccirco Virginis beneficio resipiscens,
sanctitatis famam, postea adeptus est.*

E Schilus, qui prius quàm Cisterciensium legib.
se adstringeret, fuerat Dacorum Antistes; cū
uix duodecimum annum agens, in publico
gymnasio Saxoniae grauiorib. studijs operam daret,

1107

G in

in grauiſſimum morbum incidit; ita ut de eius ſalute medici deſperarent, iamq. ad finem uitae uocaretur. In illo morbi impetu, & furore in quaſda aedeis perducitur uiſus eſt, quae intus maximis flammis, ueluti fornaces exardebant. In illis cum & ipſe peruri uideretur, nihil miſero erat in conſpectu, aut ſe oſtendebat, praeter ignem, & mortem. Occurrit autem ei forte ibi anguſtus locus, quem Deus obruliſſe uidebatur; ut illinc poſſet effugere, ac ſe tutum in locum recipere. Eam occaſionem nactus eſt flammis erupit; & ſe ſe fugae das in ampliſſimam, ac regiam aulam incidit; ubi coeli regina, quauis luce ſplendidior, in throni maiestate conſidebat. Eam ipſe obteſtatus fuit, ut ſe in fidem ſuam reciperet, tueretur, & conſeruaret. At Virgo ſe paulum iratam indicans, illum abire iuſſit, ei imperans, ut iterum ad flammam rediret. Eſchilus uero trium optimorum patronorum, qui Virginem ſequerentur, quorum ſpectata erat ſanctitas, fidem, atq. auxilium in capitis cauſa implorauit. Illi ſtudioſe, atq. amanter clientem defendebant; cum ipſa reſpondens dixit; quid pro perduto adolescente preces funditis? qui nec unquam in omni uita mecum ſemel ſupplicite egit? qui me nunquam ſalutauit? qui nunquam antea auxilium a me petijt; optimi uero defenſores ſingulari fide, & eloquentia eius cauſam tuebantur. praeterea ipſe ante Virginis pedes ſe prouoluens, lacrymasq. effundens, illam obſecrabat; ut in ſe odium ob ſua ſcœla concitatum, ipſa eximia manſuetudine molliret, ac deponeret. Pollicebatur. n. ſe poſtea ſibi optimum uitae genus inſtituturum; & praeter cetera futurum dicebat; ut ſemper ſuas omnes cogitationes,

poſt

post Deum in ea sola locaret; ut eam apud filium so-
lam aduocatam quaereret. Quòd si meus parens, ado-
lescens dicebat, sciret in quas ego angustias nunc mi-
ferè sim coniectus; uel maximo auri, argentiq. ponde-
re, me, si fieri posset, redimeret. Huic coelestissimo
ore subridens ipsa respondit; te ne aliquo praemio,
aut pollicitatione à me quicquam impetrare posse exi-
stimas? aut credis? At ipse, quiduis mihi iube, & im-
pera. ego, non omnia statim te ipsa praestabo, modò de-
tur, ne amplius tam crudeliter in tam ardentem ignè
conioiar. ipsa uerò pia, & clementissima, se uno tantū
munere contentam esse dixit; si ipse quinque diuersi
annonae generis, quinque modios dono dedisset: id
unum ab Eschilo tributum dependi uolebat. Quarè
cùm laeto animo adolescens illud spondisset san-
ctissimae Virgini; statim depresso morbi furore ad se
rediit; & incredibili gaudio triumphans clamare ità
coepit: iam amplius non urar, tibi, Dei genitrix gra-
tias ago, quae me seruasti, quae mihi in tanto incèdio
opem tulisti. Ea res adstantib., qui iam ueluti mor-
tuum adolescentem luxerant, incredibilem admira-
tionem adtulit; cùm eum à mortis limine restitutum
uidissent; studiosèq. perquirebant, quisnam tanti bo-
ni auctor fuisset. Verum nihil ex eius ore exculpi pote-
rat, praeter illa uerba. Gratiarum immortales immortalì
Deo, postquam non amplius exurendus, nec flammis
absumendus sum. Paullò post omnib. cupidè ab ore
pendentib., rem narrauit, uti se se habuerat. Praete-
rea futurum dixit; ut tres illi patroni, à quib. ante Vir-
ginis tribunal periculosissimo tempore fuerat defen-
sus, è uita illo anno migrarent. Quae res euenit; ante
G 2 quam

quàm. n. annus praeteriisset, illi corporis uinculis soluti sunt; inter quos aderat episcopus Hildesemensis. Eschilus autem tantum in uitae sanctitate profecit; ut ob integritatem, egregiasq. animi dotes, ad Lundensem ecclesiam, Dacorum metropolim, omnium ore, & consensu fuerit electus. Itaq. eo tēpore memor quinq. que illorum modiorum, qui adhuc Virgini debebantur; quosq. ille ob salutem partam pollicitus fuerat; ne diutius esset in mora, in ea prouincia diuini afflatus consilio quinq. diuersorum ordinum coenobia instituit. Praeterea acciuit ex intimis Galliae regionib. in quib. tunc egregiè christiana religio florebat, mirae sanctitatis uiros, qui in illis se diuino cultui addixerunt, Deo purè, & integrè seruientes. Inter illa coenobia duo Cisterciensium, unum Cistercij, alterum Claraualli erexit. Demum is honestissima D. Bernardi fama accensus, qui iam apud homines sanctitatis opinionem assequabatur, Clarauallium se ad illum contulit; cuius è consuetudine uberrimis fructib. perceptis in patriam redijt. cum deinde de D. Bernardi obitu renunciatum fuisset, se Lundensi episcopatu abdicauit; & Claraualli sub Cisterciensium militia stipēdiā incepit gerere. Ibi reliquum uitae tempus consumens, se totum ad diuinas cogitationes cōtulit. Cū primū igitur iste Virginis nomen colere, animū induxit, quot bonis cumulatus fuerit, uidemus. quis autem unquam feliciter, aut faustè quicquam sibi euenturum sperat; qui post Deum, non ducem Dei parentem sibi proponit? Ea si nos complectatur, nil erit unquam desperandum; omniaq. nobis prosperè succedent; honestè optata, omnia bene, ac feliciter contingent.

gent. Nos uerò semper in fidem, ac tutelam suam clementissima recipiet; si eam piè, sancteq. & ex animo inuocabimus.

MIRAC. VIRG. XXXII.

Ob atrociam maledicta, quae quidam in Virginē conferebat, repentino uulnere, diuina ira ulciscente, concidit.

IN Saxoniae regionib. perditissimus homo, in quo uno omnia crimina inerant, & à quo nullū atrox, & inauditum scelus aberat; praeter cetera ualde aleae deditus erat; & ut pleriq. aleatorum solent; in lusu detestabatur, ac maledicta conferebat, in omniū bonorum auctorem, moderatorem, & perfectorem, coelitem regem. Forrè autem, quodam die ingentis pecunias luserat; & ideò se grauitè excruciabat. Aduenit autè interim amicus, & sodalis aleator, qui pro eo in alea successit; illum accusans, quòd nec ludere, nec Deum, coelestesq. imprecari, nec turpeis de illis sermones dissipare sciret. Statim ideò & ipse, numis amissis de eo turpissimè obloqui coepit; qui cuncta creauit, & ex nihilo excitauit; cuius singularis bonitas, incredibilis iustitia, immensa clementia, atq. infinita est potestas. Quare omnes, qui illic aderant, acerbitate maledictorum perterriti discedebāt, neq. illum poterant perferre. Ipse uerò in precationib. nullum finem, aut modum faciens, Virgini purissimae turpiter etiam obtrectare ausus est, in illam turpissima conuicia conferens? Hunc nimis impudenter Dei clementia abutètem, pudicitiaeq. & uirginitatis reginam

ginam impudicis uerbis infectantem, diuina ira ulta est. grauiſſimum. n. eius corpori uulnus iniectum est; ita ut dura bipenne percussum esse uideretur. Nullus percussor uisus est; sed post grauem ictum nudato corpore statim sanguine uulnus cruentum, apparuit. Quare impius nefandis querelis aerem implens effera animam extrusit, quae à Satana abrepta est. Ea res maximum terrorem ob tam repentinam caedem uicinis omnib. incusfit; & alter ab altero caussam ueſtigabat; illucq. fiebat maximus concursus. Cuidam uerò nouae rei studio eodem se conferenti, in uia amici, qui iam diu uita functus erat, anima se obtulit; illumq. monuit de eius, ad quem properabat, morte, addens etiam caussam. Nam Christus, inquit, liberator noster, licet saepius à uobis mortalib. uellicetur; id tamen quandoq. aequo animo ferre cōsueuit. Vbi uerò eò temeritatis, & impudentiae procesſistis; ut etiam de illibata, & purissima coeli regina, impudēt audeatis loqui; tunc difficillimè contra uos odiū concitatum lenit. His dictis discessit amici anima; ipse uerò recta illuc abiens, maledicum uulnere confossum inuenit. Qui ibi aderant, rem diligenter significarunt; ipse autem de ijs, quae exposita fuerant, omnibus certiores facit.

MIRAC. VIRG. XXXIII.

Male mulctatus fuit scelestus, qui Deum detestabatur.

Rem memoratu dignissimam Gherebaldus Cisterciensium praefectus narrare consueuerat. Quidam.

Quidam.n.obsceno, & inquinatissimo ore de puritatis regina loqui consueverat; qui, si non meritas, tamē aliquas poenas dedit. Vis.n., ac potestas cacodaemoni eius torquendi data est; qui adeò miserè scelestum excruciat, ut os totum distortum, eiectosq. longè oculos, atq. emissam è turpi, & maledico ore linguam perpetuò contineret. Quare nec turpius, nec deformius monstrum in terris unquam uisum est. Sic quod saepè à mortalium iudicib., non sine dedecore, negligitur, ulciscitur diuina ira.

MIRAC. VIRC. XXXIIII.

Acerrimè à cacodaemonib. mulier moriens torquetur, quia admissum in adolescentia peccatum semper reticuerat, reposita uerò iterum anima corpori, & pura, ac sincera eius peccati confessione expiata, seruatur.

Lectissima, & pudica matrona, licèt uiro locata esset; se tamen coelo dignā gerebat, cui in pietate erga Deum, hominesq. nulla mulier illo tempore aequari, aut comparari poterat. Verū quādā labe eius animi consciētia infecta, & insperfa erat; quia grauem culpam in adolescentia cōmissam nunquam sacerdoti aperuerat, uti Romana ecclesia piè, ac sanctè instituit. Ea, cū diem suum obijisset, nondum illo crimine sacerdoti patefacto; fortè inhumatū eadauer in templo seruabatur; quòd ad cohonestandum funus eius filia exspectaretur, quae paullo longius aberat. Post filiae aduentum, quae flens querelis templum repelebat; tanquam somnò excita mater
resur

resurrexit; filiãq. obsecrauit, ut è manib. arcta uincla
 tolleret. Illis sublati se è feretro repente erexit, sa-
 cerdotemq. iussit accersiri, cui peccatum inani quodã
 pudore praetermissum, reb. suis meliùs cõsulens edi-
 dit. Quarè cùm illuc in templum multi cõfluxissent,
 ipsa omnib. miraculum narrauit. Nam se ab impijs
 cacodaemonib. inusitatissimis suppliciorum generib.
 excruciatã fuisse dicebat, quia illud celauerat, quod
 tamen coram uirgine millies confessã fuerat; & cuius
 ueniam quotidie ab ea non sine intimo, ac penito do-
 lore orauerat; cuiusq. caussa saepè se Christi regis pe-
 dib. deuoluerat, eius misericordiam implorans. Dei
 igitur sempiterni filia, quae nobis in nostris tempe-
 statib. est certissima tranquillitas, quae naufragium
 patientib. tutissimus est portus, lucidum coeli decus,
 nefariarum belluarum supercilium retudit; auidasq.,
 & impuras manus à muliere torquenda abstinere iuf-
 fit; donec à filio perspecta esset caussa, & cognita. Ipsa
 dulcissimum natum obsecrauit; ut mulierem ab illo-
 rum cruciatib. eriperet; qui illam suis iurib. addictam
 esse dicebant. Nam culpam illam, cui se in adolescen-
 tia mulier adstrinxerat coram se ab eadem acerbissi-
 mo dolore, saepiùs defletam fuisse, Virgo dicebat. Ma-
 tri filius ita respondit. Non ignoras, pia, & dulcissima
 parens, firma, atq. immutabili sentètia statutum esse,
 ne quis absq. omnium peccatorum, quae uiuès admi-
 ferit, pura expiatione, fidelis confessionis sacramèto
 facta, possit unã cum beatis aeuo frui sempiterno.
 Quòd si mortalis aliquis uel minimum flagitium reti-
 cuerit, uiolata, & fraudata confessionis sancta institu-
 tione; is infernis poenis addicitur, neq. è iusto & firmo
 iudicio

iudicio potest euadere. Huic uerò mater, nihil est, ò
 carissime natè, quod tibi non sit facillimum, cuius est
 infinita potestas, quem uerentur omnia; cui omnia pa-
 rent. Ne obsecro huius matronae spes, qua in me
 nitebatur, decidat, aut fallatur. Satis. n. ea esse existi-
 mabat, si uni mihi delictum suum aperuisset; ad quam
 omnib. in cogitationib. semper cōfugiebat; cuius sibi
 opem praesto semper futuram sperabat. Necesse est,
 filius inquit, ò mater, ut quaecunq. à me petis, omni-
 nò impetrentur. Verum quia lege firmissima & in-
 uiolabili sancitum est, ne quis, ubi è uita migra-
 uit, montis è tenebris eripiatur, si illis addictus sit,
 nec amplius fraudatae confessioni possit satisfacere:
 opus est, ut huius anima ad corpus redeat. Ibi. n. id,
 q. ommisserat, sacerdoti sincere confitebitur; & do-
 lorem eam ob rem animo interiori feret, ut poenam,
 quae exigitur, possit effugere. Solo ergo eius nutu,
 qui cuncta supercilio mouet, aduenit Angelus; qui ca-
 codaemones in mulierem crudeliter saeuientes expu-
 lit; animamq. ibi in templo, ut omnes uiderant, repo-
 suit corpori. Iccirco cum omnia in confessione prius
 omissa, plenè praestitisset, illuc abiit, ubi semper im-
 mensam, & incredibilem Christi clementiam perpe-
 ruis laudib. & hymnis efferet. Nam super feretro
 capite imposito sanctae crucis signo armata iterum
 expirauit.

*Accedens & eius dolorem lenire. Prop. 1.
 et inuenit, cuius decor erat, ac coelestis factus
 hunc cum aspectu in caelo inuenerit sanguine
 Christus mortem eius in obitu, quod ipsam
 quam materem filij pariter in hoc obitu, uigila-
 mentem uigilaui adolecenti commendauit. Erat illi
 D. Ioh. C.*

MIRAC. VIRG. XXXV.

Pax inter duos coenobitas, quorum alter acerbum odiū exercebat, alter pro aduersario Deum orabat, Virginis providentia, componitur.

INter duos Cistercienseis aderant quaedam similitates. alter eorum non modò nō ira flagrabat; sed etiam pro aduersarij salute quotidie Deum deprecabatur. aduersarius autem, quo in illo clariora benevolentiae signa apparebant, eò acerbius odium exercebat; quod minimè unquam leniebatur. Quin immò; ut cum grauius ulcisceretur, innocentem falsa accusatione & turpissima reū agere, ausus est. Quamobrem accusatus innocens, defensionis suae robur in disertissima aduocata, Dei parète, positum habebat. Fortè autem dum noctu in templo unà cum alijs Deum precaretur; falsae accusationis cogitatione animum ab instituto abduci sinebat. Longè igitur ab alijs in remotissimum sacellum secessit; ubi ante Virginis simulacrum prostratus eius opẽ flens, ac dolore se interimens exposcebat. Interim ipsa lux alma pietatis, nullam moram interponens, sole splēdidior, è dextra facelli parte ad monacum propius uisa est accedere, & eius dolorem lenire. Propè ipsam aderat iuuenis, cuius decora erat, ac coelestis facies. Hunc, cum aspera in cruce, effuso innocēti sanguine, Christus mortem crudelissimam obiret, apud ipsam piam matrem filij parteis uoluit obtinere. Virginē. n. matrem uirgini adolescenti commendauit. Erat ille

D. Ioan-

LIBER PRIMVS.

59

D. Ioannes, qui altè coelestia arcana uestigauit, qui praeclarè ea affecutus est. Dū uerò sanctissimae triadis, ut semper fieri solet, in precationum extrema parte, in templo precantes gloriam referrent; Virgo, & iuuenis se submiserunt. illa. n. uerba honore profecti sunt, non aliter, ac soleant disciplina christiana bene imbuti; cū illa uel in templis, uel in publicis supplicationib., aut stans sacrificijs exaudiunt. Conuertens autem Virgo se ad miserum dolore diuulsū, eius moerorem illis uerbis leniuit, quib. coelum admirabili laetitia totum solet triumphare. Scire ipse studebat, cur ipsa & adolescens Virgo auditis illis uerbis; GLORIA patri, & filio, ea tantopere uenerati fuissent; at ipsa dixit, non esse cur eam ob rem afficeretur admiratione. Nam quoties, inquit, in terris trini numinis potestatem, & gloriam mortales memorent, toties coelestes, ac coelestia omnia ultrò ad eius laudes memorandas, dulci concentu ferri solent. Hic dicendi sine facto, statim abiit, suauissimo odore templum replens. eius suauitatis non expers inuidus accusator, qui à pio uiro capitali odio prius diffidebat, & sentiens. è Virgine, diuinum illum odorem prouenisse, se se statim collegit, & innocentem falsò à se accusatum fuisse, confessus est. Summo manè, cum ceteri omnes de admirabili illo odore inter se loquerentur, eius causam ignorantes, ad praefectum pius, & integer monachus properat; & quae noctu in recondito facello uiderat, audiueratq., omnia diligentissimè exponit. Obstupescebat praefectus, uixq. ad ea credenda poterat adduci. Interim autem ipse falsus accusator aduenit, misericordiam obsecrans, criminisq.

H 2 falsi-

falsitatem, & culpam accusationem liuore, & odio à se institutam dicens. Cur tam facile ille rectam uiam inuisset, mirabatur praefectus nesciens, unde tam repentina mutatio proueniret. Tunc, ait ille, & ego coelestis illius odoris particeps fui, qui in cor meum mirifica illa suauitate ita penetrauit, ut maleuolentia, & odium statim in beneuolentiam, & ardentissimum amorem conuersum fuerit. Quamobrem ad illud sacellum, ubi ea uisa fuerant, praefectus cum coenobij antiquioribus properat, omniaque adhuc mirabilem illum odorem suauissime afflare perspexit. Re ipsa aperte uisa, lapides illos qui coelestem odorem afferebant in abditissimum sacrarium recondi iussit. lapidibus autem maior religionis dignitas inerat, quia pressi, & tacti fuerant à sanctissimis illis Virginis pedibus. Ideo perpetua eius miraculi memoria, ab omni posteritate, semper maximo cum triumpho excepta est.

MIRAC. VIRG. XXXVI.

Virgo desperantem clericum confirmat, eidem os, & linguam rabie quadam morbi ferè diuulsam curat; quia saepe ab eo consueuerat laudari.

CLericus, quia maximè diuitijs affluebat, mundi illecebris ualde erat deditus. Illud tamen in ipso maximè laudandum erat, quia ubi templum aliquod adibat, statim incredibili obseruantia, illis uerbis uirginem salutabat, quibus aeterni regis nomine, à coelesti nuncio salutata fuerat. Deinde uerò se ad filium conuertebat, beatam dicens castissimam aluum,

alium, quae ipsum coeli regem gestavit. Fortè graui morbo oppressus, eius uis, & impetu irà agitabatur, ut sibi labra, linguamq. dentib. perroderet. Sibi etiam ipsi manus intulisset, ni eius conatui se domestici obiecissent. cum igitur in lecto nullam quietem inueniret, & in statu miserimo iaceret, propè lectum iucundi aspectus iuuenem uidit, quem coelestem Angelum à Deo sibi custodiae causa datum iudicauit. Ille iam morbo paenè cōfecti aerumnarum misericordia adductus, haec non sine maximis querelis dicere uidebatur; & irà Virginem alloqui; lux pietatis, & clementiae; haec ne sunt praemia deuinctissimi tibi animi, & assiduae salutationis? sicine miseri huius lingua torquetur, nil loqui assueta praeter egregias tuas, filijq. laudes? eheu si iam deferuntur, qui tibi sunt deditissimi; quis unquam suos tuebitur, quis unquam in quoquam spem ullam collocabit? si iam in miti illo pectore praestò non est pietas, quis adduci poterit, ut cuiusquam miserescat? Mortaleis posthac spes destituet, prostratae, & perculsae eorum mentes iacebunt; ni apud te inueniunt perfugium. Dum haec propitius, & custos aegrotantis Angelus loqueretur, Virgo utriq. apparuit, quae propius ad miserum morbo cōfectum, & ferè exanimatum accedere, & alterum ex sanctissimis ubertib. detegens, ex illo paulum lactis premere uisa est, quo semirosum os, ac ferè dissectam linguam leniter inspergebat. Quare & linguae pristina integritas, & labris suum decus, ac pulchritudo; toti autem corpori firmissima uires restitutae fuerunt. Neq. uerò id occultis, sed apertissimis signis fuit demonstratum. Statim. n. ille relictis uirib. uno momento

tus

tus exsultans surrexit; quod etiam labra, & lingua è deformissimis, ac ferè diuulsis, forma, & ornamento suo recepto indicabant. Ipse uerò postea ad Deum, Virginemq. sua omnia consilia, & cogitationes referēs, pio uitae genere instituto, se religione adstrinxit.

MIRAC. VIRG. XXXVII.

Adolescens clericus, Virginis simulacri dexteram annulo exornat; imago uerò annuens manum perstringit.

Aliquot adolescentuli clerici propè templum pila ludebant. Vni ex illis erat annulus, munus ab adolescentula amica misū. Quia uerebatur, ne annulus è digito, dū ludebatur, caderet, aut frangeretur; in proximum templum accurrit, ibi interim detractum annulum depositurus. In ipso templi limine statim pulcherrimum Virginis simulacrum, quod marmoreum erat, occurrit. Ante eius pedes se adolescens prouoluens, tu, inquit, illā pulchritudine exsuperas, quae mihi annulum donauit. iccirco te solam amare statuo. quae cum dixisset, digitum marmoreum annulo exornauit. Ipsum uerò simulacrum, res dictu mirabilis, pueri uotis annuens, manum illo accepto perstringit. Id cum plurib. ab adolescente fuisset expositum, eum omnes hortabantur, ut reb. omnib. relictis, se totum Virgini, eiusq. filio traderet. Sed adolescentem diuitiarum copia longè ab instituto amouebat. Ex illis. n. communis hominum pernicies prodit; per eas fit, ut à ratione dissentiamus, & à praeclaris coeptis recedamus. Itaq.
paucis

paucis post dieb., se ille matrimonio adiunxit. At Virgo, post nouam nuptam domum deducta, se adolescenti in somnis obtulit, annulū ostendens, ipsumq. perfidiae nomine accusans. Ille somno solutus, quia Virginis imago postea effugerat, uanum esse somniū existimans, nondum ab uxore animum auertere decreuerat; sed manebat etiam in priori sententia. Verū iterum dormiens ipsam ualde iratā, grauiusq. minantem uidit, & ora auertentem. Ea res adolescenti tantum terrorem incusit; ut noua nupta relicta, ex affluētib. diuitijs in solitudinem paupertatem quaesitum iuerit. Quare ibi se Deo, & Virgini uouens, promissae fidei, annuliq. sanctissima foedera, factus monachus semper constanter obseruauit. immortalem. n. sponsam sibi salua uirginitate maluit, quā mortale illā, cui integra puritate, saluaq. fidei promissione, ac foedere, minimè inferuire poterat.

MIRAC. VIRG. XXXVII.

Mulier à filio compressa editum partum necat, tandem à caecodaemone in iudicio accusata, Virgine aduocata, quam ex animo inuocauerat, utroq. crimine prius pia confessione expiato absoluitur.

Patricius Romanus assiduis uotis, ac precib. immortalis Dei benignitate filium suscepit, quem plus oculis suis amabat. Vir erga Deū pius, ardenti illo amore, quo filium prosequeretur, quotidie iacturam fieri intelligebat in ea obseruaria, & studio, quod singulare erat in bonorum omnium auctore

ctore uerè, & ex animo colendo. Quarè, ut fragiliũ,
 & caducarum rerũ memoria deleta; ad diuinas, aeter-
 nasq. animum penitus traduceret, uxore adproban-
 te in remotissimas regiones, procul & à patria, & à iu-
 cundissimi natu conspectu recessit. Vnicum ergo ma-
 tri solatium filius relinquebatur, post mariti discessũ,
 quem ipsa gremio fouebat; quẽ millies quotidie oscu-
 labatur. Mirificus amor effecerat, ut, licet iã ex ephoe-
 bis filius excessisset, unã cum illo, à quo nunquam di-
 uelli poterat, eodem in lecto iaceret. Sed incauta, &
 imprudens in illo pugnae genere hostem perseque-
 batur, in quo nobis Parthorũ more, qui fugientes ia-
 culantur, & certant, pugnandum est. In illo impoten-
 tissimi amoris conflictu, infelici euentu contendit.
 Noctu. n. à filio, quem semper in lecto secum conti-
 nebat, compressa, & grauida facta est. Infelix itã
 eius criminis dolore perculsa est; ut parũ abfuerit,
 quin se ex aliquo loco praecipitem daret. Verũ ma-
 gis salutari consilio freta, pro certo habens, grauitatẽ
 sceleris, maxima uirginis, ac filij pietate expiari pos-
 se, omne tempus ieiunijs, & precationib. cõsumebat.
 Miris praeterea modis intumescens aluum tege-
 re, accelerare conabatur. Tandem cum maturi partus
 tempus aduenisset, puerum enixa est, quem proprijs
 manib. occisum in turpi, ac foetido loco sepeliuit. La-
 tuit ea res per aliquot dies. At impius Satan, nõ con-
 tentus, dum misellae animã sub ditione sua tenebat;
 quod reliquũ uitae mulieri fuerat, perturbare, & gra-
 uiorib. curis miscere conabatur. Scelestus ergo di-
 uino permisso Romam petijt, ad simulans se adolescẽ-
 tem clericum, qui grauiorib., studijs illic daturus esset
 operam.

operam. Quarè se miris, & immortalib. laudib. in
coelum efferre; & praeter cetera à diuinandi arte se
hominib. ualde commendare. Vt autem incautos, &
imprudentes Romanos faciliùs in fraudem alliceret,
in ea arte statim omnium in conspectu periculum fa-
cere properabat. Nunc. n. fures, nunc homicidas, aut
sicarios detegebat; nunc eius artib. abditissima quaeq.
in lucem prodibant. Vbi eius fama per totam urbem
percrebuit, coacto ciuium Romanorum concilio hu-
iusmodi orationem habuit, quae non uidetur prae-
tereunda; ita. n. inquit ille. Si uerbis meis, Romani,
fidem adhibebitis, meq. attentè audietis; nae uobis
ego rem aperiam, nouam, horribilem, atrocè, & inusi-
tatam; ad quam credendam eius nouitate, & imma-
nitate uix adducemini. Demiror autem cur haec ci-
uitas iam non ruerit alto à culmine, ac solo aequata
fuerit; postquam in ea scelus patratum est, quod om-
nia scelera uincit, ac superat. Incredibilem quidem
erga uos pietatem & patientiam Deus exercet. Nam
matrona illa, quae hoc tempore apud uos pudicissi-
ma, & sanctissima habetur; quaeq. suis dolis sibi
mirabilis integritatis nomen adeptæ est, omnium
feminarum, quae sunt, quae fuerunt, quaeq. futurae
sunt, impudicissima, crudelissima, ac scelestissima est.
Quarè ille omnia palam protulit, & impiam infantis
nati caedem, & detestabilem cū adulto filio incestū.
Sed auditores, quib. apertissimis signis matronae p-
bitas perspecta erat, & iam diu cognita; id minimè de
ea cogitandum esse dicebant. Cū eam opinionem
cacodaemon illorum mentib. imprimere conaretur,
ita loqui coepit. Extruite Romani iudices pyrā, mu-
lieremq.

I

lieremq.

lieremq. in iudicium uocate, ac sistere ante ora, conspectusq. uestros iubete: nisi enim ego id apertissime probauero, in illam me conijcite ut igne cremer, & exurar. Quod si uicta ipsa succubuerit, ibi flammis iudicata consumatur. Matrona igitur accersita, eius aduentu omnes adsurrexerunt, eamq. benignè exceperunt, quae in primatum numero erat. unus uerò è primorib. ita ipsam allocutus est. Scimus quidem tibi non ignotam esse noui uatis famam, & uirtutem, qui adhuc infinita, & incredibilia admirabilis scientiae documenta dedit. Is qui omnium uatum in diuinandi arte, est praestantissimus, non sine omnium dolore te horum criminū ream agit; & de te graue suppliciū suum clamat. neq. uerò putes ab illo ista cōfingi quae se perspicuè pbaturū pollicetur. uel tu fatearis crimē, uel causam dicas, & innocentiam tuearis. Mulier autē, quasi diuino afflatu instincta, haec ita respōdit. Quia ciues, res, quae in iudiciū uenit, grauissima est, in qua de capite, de fama, de fortunis meis omnib. dimicandū est; quid mihi sit agendū, prius maturo consilio perpēdendū est; ne quid temerè, ne quid incōsultò, ne quid imprudēter in tā arduo negotio aggrediar. Neq; uerò mihi tutū esset in iudicio sistere sine optimo patrono. consilium ergo capiam, & aliquem mihi aduocabo, qui crimen diluat. Ea res uniuerso Romanorum confessui probata est, & mulier nulli homini fidens, nulliq. aperiens mentis suae rationē Lucianum Pontificem maximum adijt. tota prius in luctu uersans, & se lacrymis conficiens, ex admissis peccatis intimū dolorē exhauriēs, aīo altiūs Christi uulnera coepit cōtemplari; deinde eius benignitatē obrestata est. Quāobrem

obrem hoc respicientis animi aditu ante Pontificis pedes postrata scissa ueste, passisq. crinib., nefarium incestum, crudelissimamq. necem aperte confessam est. Praeterea eundem suppliciter precata est, ut sui miseresceret, eaq. potestate crimina expiaret, quam ei Christus tribuit. At optimus maximusq. parens, mulierem bono, fortiq. animo esse iussit. licet enim sceleri maxima inesset atrocitas, tantam tamen Dei clementiam esse dicebat, ut ea omnia exsuperarentur. Iccirco ueram, ac constantem delicti ueniam supplici mulieri pollicitus est; illamq. monuit, ut Virginis opem ad leniendam filij iram imploraret, cum ea tutissimum mortalium per fugium. Eam ergo illa facultate Pontifex absoluit, qua coeli fores aperire, & claudere potest; illiq. solius dominicae precationis semel dicendae onus iniunxit. Haec mulieri spem auxerunt, quae statim ad coelum manus tollens, uirginem rogauit, ne sibi in tam graui iudicio deesset, in quo de uita, ac salute dimicabatur. neq. uero eam spes iniecta fefellit; neq. surdis auribus preces effusae fuerunt. Dicta enim ferendae sententiae die proficiscentem in forum mulierem, affinis committatam, uirgo nunquam deseruit. Illic uero unus est potentioribus ciuibus, ita pseudouatem allocutus est. En ea quam accusas, sistit; quid obijcis? quid in illam culpae confers? At ipse, non ea est, inquit, quam ream esse dicebam; quae nefaria, scelerata se turpissimae libidinis crimine contaminauerat; quae prius de medio filium extulerat, quam posset iucundum hunc coeli spiritum ducere. Tota enim mutata est; ita ut aliam esse censeam; & quae prius turpi labe commaculata erat, nunc pura, nunc uita integra est.

Praeterea una cum ipsa in iudicio adest regina, inter filias Hierusalem pulcherrima, cuius nomen non audeo memorare, sed perhorresco illud referens. Praestò. n. est mulieri Dei sponsa immortalis, quae ipsam custodit, ac tuetur. Id cum Romani audiissent, & iã falsus uates ob Virginem expauesceret, repentino timore perterriti sanctissimae crucis firmissimo signo se muniuerunt. Quamobrem ille, crucem ferre non potens, leuib. uētis simillimus, dispersus, ac disiectus se in fugam contecit. Ea res omneis incredibili laetitia affecit, qui immortales Deo gratias egerunt, mulierq. in tam capitali iudicio uicit, & absoluta est.

MIRAC. VIRG. XXXIX.

Virgo morienti uiduae pauperi, sed honestae adest; dum diuiti, & improbo animam efflanti praestò sunt cacodaemones.

Sacerdos opib. quidem affluens, sed parùm spectatae uitae, eodem tempore accersitus fuit; ut opem ferret diuiti homini, ac pauperrimae uiduae, qui in extremis laborabant. Illum. n. ea peragere oportebat, quae ecclesia praecipit ac iubet; & quae illo tēpore à pio sacerdote desiderari solent. ipse uerò absq. ulla mora statim ad diuitem properauit; quippe qui magis ad eius diuitias attentus erat, quam ad periclitantem animam sacris ritib. & sacramentis adiuuandam, & contra perfidum hostem Satanã armandam. Pauper autem mulier ex animo conciderat; neq. eius cura ulla gerebatur. Dum à diuite minimè diuelli posset; ad illum iterum uiduae nuncius accessit,

accesfit, per immortalem Deum eum obsecrans, ut ad
miseriam properaret, quae derelicta in uitae discrimi
ne uersabatur. Sed ipse animo statuebat, è diuitis por
ta pedem non efferre. aderat ibi fortè diaconus sacer
doti inferuire affuetus à quo ille accusabatur, q̄ pau
perib. in ijs, quae in tanto periculo opus erāt, & quae
diuino praeccepto praestare cōpellebatur deesse uel
let. Eos, n. licet sint pauperes, opus Dei maximi esse,
atq. ab ipso rerum omnium artifice fuisse creatos, di
cebat. Quòd si illos in minimis posuisset, monebat,
exactam eius rei rationem apud Deum reddendam
esse. At quia auarae mentis consilium flecti minimè
poterat Diaconus inquit, ò sacerdos permitte, ut ego
saltem ad illā eam; ne opportuna sacra postremò hoc
in tempore illam deficient. Id cū datum fuisset, ille
statim sacrosanctam eucharistiam piè, & sanctè attol
lens, ad pauperis pauperem domunculam properat;
ubi neq. cognatus erat, neq. amicus, neq. diuitiae,
neq. suppellex, neq. ornati quicquam; sed tantum an
reactae uitae decora, & honesta fama, ac gloria. Et
profecto, sicuti ante diuitis lectum multi eius diuitiis
inhiantes aderāt, itā propè uiduam stabat uirgo, pia
rum uirginū choro consepta; unaq. omnes graui mor
bo laboranti candidissimis linteis sudorem absterge
bant. His uisis pedem referebat diaconus, quem ta
men Virgo iussit accedere. Deinde sanctissimam
eucharistiam una cum alijs uirginib. ipsa sanctè uene
rata est; maximumq. illi honorem habuit. Vbi uerò
mulier Christi corpus sumpsit, omnib. ritè, & solem
niter peractis, diaconus laetitia, & gratulatione ple
nus domum diuitis illius redijt. Sed ibi propè mise
rè

rè lectum ingenteis molossos comperit; quorum horribili aspectu aegrotus perterritus, eijcite, dicebat, mordaceis illos canes; mihiq. misero, ac perduto succurrite. Idem retulit, illuc aduenisse quendam minaci uoce, & aspectu feroci, qui in miseri fauces aduncum ferrum defixit; ità ut è corpore animam extruserit, quam secùm ad cruciatus perferendos rapuit. His ità perterritus fuit ille, ut ferè semianimis ceciderit; quem adueniens Dei parens iussit bono animo esse. Non.n. inquit, tibi cacodaemonum imperus metuèdi sunt, quem coelestis gloria moratur; & cui definitus est in coelo locus. Se se igitur deposito metu colligens, gratias uirgini egit; uberrimosq. sanctitatis fructus ex ijs, quae uiderat, in toto uitae cursu semper percepit.

MIRAC. VIRG. XXX.

Virgo Bonitum antiſtitem Aluernensem coeleſti ueſte donat; cum illi rem diuinam facienti adſuiſſet.

Bonitus antiſtes Aluernensis, beatus uir ita se compararat, ut totus esset in colendo Christo, eiusq. matre Virgine, & unicum ibi animi solatium situm haberet. Is, cum unà cum plurimis alijs esset in D. Michaelis templo, in remotam templi partem se abdidit; ut animus ad Deum, quem precabatur, esset propensior. Re diuina facta omnes praeter ipsum domum reuersi fuere; qui, licet diligèter ab aedituis fuisset perquisitus, semper tamen latuit. ob id sanctus uir alacriori animo ad meditandum se contulit.

tulit. Quod piè, ac sanctè faciens, haec uidere uisus est. templum. n. Maria Angelorum, & coelestium choro stipata ingressa est. omnium uestes erant candidissimae. Ipsa uerò filij laudes suauissimo concentu canebat; ceteri ipsam diuinis laudib. prosequabantur. Itaq. in templo sanctae, & solemnes preces habitae sunt. Tandem ubi ad sacellum maius uentum est; quaerebāt inter se coelestes, quinam ad sacrificium faciendū aptus esset. illis Virgo respōdit, ad eā rē idoneum esse Bonitum praesulē, uirum summae sanctitatis. Iam ipse audiens, retrocessit, & contremiscēs, non potuit perferre mortalib. oculis immortalē illum Virginis splendorem. dum autem solo Bonitus cecidit, dimotus est, atq. una cecidit lapis, quem eius pedes tunc presserant; & impressi gradus signum ibi apparuit, ubi posuerat uestigia. lapis adhuc ibi ad tanti miraculi memoriam adseruatur. Deniq. effugere non potuit, neq. latitare. Ad coelestem. n. illum immortalium chorum deductus, sacris uestib. exornatus rem diuinam piè, ac sanctè fecit, cui diuini ministri inseruientes praestō fuerunt. Sacris peractis Virgo in coelum ascendens diuina ueste pium episcopum donauit. Huius rei itā constans est fama apud Aluernenses, & praesertim in urbe Monteclaro; ut adhuc ibi uisatur uestis illa, & diligentissimè ac mira religione custodiat. Verū humanis oculis minimè discerni, aut iudicari potest, quomodo ea sit contexta. Mirus quidem, ac coelestis illi candor inest; & ita pulchritudine, & ornatu excellit, ut nemo dignoscere possit, illane hominum manu, an acu confuta, an è coelo sit demissa.

MIRAC. VIRG. XLI.

Rustico probatissimae patientiae homini lux oculi iamdiu amissa, et corporis graui morbo afflicti integritas restituitur.

PAUPER, qui se in opere rustico exercebat, forte fortuna nudo pede in lapidem lapsus est. dolore pedis uictus eò dementiae peruenit; ut cacodaemonem appellaret, dicens, illic ab ipso malè feriatum lapidem illum fuisse positum. Vix autem ea dixerat, cum se totum magna ui, & impetu, feruentissima aqua perfundi per sensit; quae miserum irà malè multauit; ut aliquantum temporis exanimatus iacès, utriusq. oculi lumen amiserit. Verum eo domum perducto, ex ademptis luminib. sinistrum tantummodò fuit restitutum. reliquum autem corporis ob foetidã illam, & feruentem aquam, curuum, deforme, ac distortum factum est; ita ut semper in lecto infelici iacèdum esset. Quamobrem è specula, lectulo proxima, misericordia freti aliqui uictum dabant. Sed ipse, licèt dura egestate, morboq., qui nunquam intermittebatur, opprimeretur; nunquam tamen despõdebat animum; sed gratias immortalis regum regi agès, illis orabat felicitatem, à quib. quotidie beneficijs affici consueuerat. totos praeterea dies ieiunijs, lacrymisq. consumebat, ex ipso misericordiae fonte misericordiam se haustum sperans. aurea deinde illa sentètia in eius ore semper uersabatur, **QVEM DILIGO CASTIGO**, illa corpori accidisse dicens, ut animae salus afferretur. Iccirco quamuis calamitatè, atq.

infortunium

infortunium aequo animo ferebat. Fortè, cùm matutinarum precationum signum aere campano exauditum esset, è lecto caput extulit, ac de more, ecclesiaeque instituto manus ad coelum extollens, se Deo piè commendauit. Repentè autem diuina pulchritudine mulierem praestantem & ueneratione dignā uidit, quae eximiam eius patientiam miris laudib. effrens haec ita locuta est. Velim scias acceptissimas, & maximè gratas esse assiduas tuas preces immortalī Deo, quib. uictus tibi honestissima quaeq. liberalissimè pollicetur, & offert. cura ergo, ut perducaris ad Mariae templum, atq. illam ibi ex animo pro salute tua obsecra. Statim enim senties, quid coelestes uires possint. Stās ante Virginis simulacrum, post aliquas preces, sibi pristinam ualitudinem, atq. alterius etiam oculi tamdiu amissam lucem restitutam uidet. Quae res incredibili admiratione omneis populos, & nationes affecit, ac inde ipsi Virgini apud omneis maxima solidaq. laus & gloria emanauit.

MIRAC. VIRG. XLII.

Virgo à filio uitae aeternitatem equiti impetrat; quia die sibi dicato, ab eripienda Virginitate puellae, quae Maria dicebatur, se continuit.

Ditissimus, & strenuus eques, licèt ad uxorem nunquam animum appulisset, illam cōiugij uitam otio nimis plenam existimans, erat tamen in libidinē ualde propensus, mulierumq. consuetudine ad coecam cupiditatem explendam abu-

K tebatur.

tebatur. Forte Normandiae regionem petens, ut equestribus ludis interesset, in ipso itinere uenustissimam adolescentulam conspexit; e qua non prius declinauit oculos, quam toto pectore flamma concepta fuerit. Ad eius patrem fidum amicum misit, qui illi aurum, & adolescentulae pretiosam uestem polliceretur; ut ea potiri posset. Id cum impetratu facillimum fuisset, apud auarissimum parentem, qui etiam rei familiaris angustia premebatur; infelix puella patris iussu ad equitem deducta est, filiae enim uirginitatem improbus pater debebat. miserimè ipsa tristabatur, ac se se graui solitudine interimebat; & uirginitatis carissimo pignore spolianda esset. Illi uero eques respondit, Quid fles puella? quo nomine appellaris? ad hostem ne, an ad amicum te accedere putas? Ipsa inquit Mariae mihi nomen est, flendi autem iustissima est causa; cui melius esset honestè nunc mori, quam amisso pudicitiae flore turpiter uiuere. Illam enim ego uirgini sanctè promiseram. Quod si parentis mei paupertas non obstitisset, iam uirginum alicui ordini sub uirginis ditio- ne me addixissem. Vix ea dixerat, cum Dei max. pietate ita diuino afflatu sauciatum fuit cor equitis, ut omnino immoderata illa libidinis flamma extincta fuerit. Ad eam ipse conuersus ita loqui coepit. Postquam haec est uirgini sanctissimae dicata; postquam tu Maria appellaris, maris stella, & tranquillitas, per sanctam huius noctis religionem testor ex animo meo omnem nefarij stupri cupidinem qua incensus, & inflammatus fueram, concidisse. Quinimo haec nox mihi in clarissimam lucem conuersa est, qua offusae tenebrae ex animo meo expelluntur. Quia autem
intelli-

intelligo, te honesto desiderio trahi, ac rapti, ut in virginū aliqua religione, virgini virgo inseruias, me tibi huius rei auctorem, & adiutorem polliceor. Cum ergo sub equitis fide, tota nocte intacta iacuisset, postero die in equum infiliēs, una cum ipso abiit, & prope illum locum, ubi equestres ludi celebrandi erant, ipsius auspicio sacro piarum uirginum coetui fuit dicata. Praeterea eam ob causam multa ille promisit, futurum dicens, ut ibi omneis ipsas quotannis inuiseret. Forte miser in ipsis ludis occisus; & in arena ipsa, more eius prouinciae, non sine maxima funebri pompa sepultus est. Interim adolescentula, virgini sanctissimae summa ope placere studebat, ad quā à teneris omne animi studium cōtulerat. Deinde optatum equitis aduentū, cuius causa in illum ordinem cooptata fuerat, expectans, illius salutem Christo piaeq. matri non sine maximis lacrymis quotidie commendabat. Sed quia sanctimonialium praefecta, se ab equite deceptam dicebat, qui ex ijs, quae innumerabilia promiserat, nihil re ipsa praestabat; adolescentula uersabatur in acerbissima solitudine. Quare Virginem suppliciter rogabat, ut uel de illo aliquid nuntij perferri sineret, uel ipsa dolorem leniret. Saepius uocata pietatis parens tandem aduenit, prostratamq. & dolore examinatam erexit, & consolata est. Te, inquit, summi regis filia luctum omnem iubet deponere. Ille. n. castè, & sanctè à te dilectus eques in primo certaminis cōgressu interfectus, in eo loco, in quo concidit, reconditus est. Sed quia nominis mei obseruantia, se ab eripienda tibi uirginitate abstinuit; & illum peccatorū omnium ex animo poenituit, coelo

fuit adiudicatus. Quamobrè ad praefectam propera; atq. illi dic uerbis meis; ut equitis cadauer in arena sepultum sacro loco inferendū curet, ne sancto, ac pio christianae sepulturae honore careat. Ut uerò id ipsum clariori indicio comprobetur, in cadaueris ore purpuream rosam, quae extra solū progressa est, reperietis. Haec, uti audiuerat, puella praefectae nunciauit. At ipsa illud fictum esse existimans, nunciae uerbis nullam adhibuit fidem: cui iterum ad Virginē confugienti, ipsa praecepit, ut incredulam moneret, uti incredulitatis illo peccato sacerdoti prius pat efactō, nudis pedib. per torum coenobiū ambularet; deinde illud purè, ac sincerè perageret, quod prius iussū fuerat. Nullam ergo moram produxit; sed ijs omnib. praestitis quae Virginis nomine praecepta fuerant, florentis rosae indicio repertum equitis cadauer, in sacro loco sepeliendum, non sine maximo honore, sub nebrisq. precationib. curauit.

MIRAC. VIRG. XLIII.

Pictorem cadentem Virginis imaginis, quae ab ipso tunc pingebatur, manus retinet.

Belga pictor praestantissimus consueuerat semper per Virginis imaginem omni pulchritudinis genere studiosè exornare. Quòd si cacodaemon pingendus erat, eum turpissimum, & foedissimū summa ope exprimere conabatur. Eam ob rem maxima ira accensus improbissimus noctu dormientem pictorem adiuit, ab eo causam flagitans, cur secum tā grauem

grauem similitatem, & tam capitale odium exerceret. Respondit ille, tecum mihi perpetua discordia erit, animusq. meus in te hostili maleuolentia semper erit perfusus, postquam eorum, quae hic malè gero, mihi semper impulsor es, & auctor; neq. nunc turpissimis conatib. constantiam meam cessas attentare. taetra bellua discedens ei acriter minata est; dignas poenas datum iri dicens, ni laedendi finem, ac modū fecisset. Sed eius minas nihili faciens pius, bonusq. pictor, qui à Deo solum pendere statuebat, eum etiam deformissimum pingebat. tandem uerò in cuiusdam tēpli porticu, & ingenio, & praestantib. colorib. mirifice Virginem exornabat; sub cuius sacris pedib. tenebricosus Satan ita deformabatur; ut nihil turpius dici, aut existimari posset. incredibili dolore bellua contabescens, asseres, & contignationes, in quib. sedebat pictor, statim disiecit. Sic igitur miser praeceps agebatur; cum maximo timore perculsus animum, & manū ad Virginis imaginem, quam nondum perfecerat, repente extulit. Ipsa uerò, quae semper prostratos erigit, & quae affictos sustinet, dexteram pictori porrigens, illum grauisimo casu decidentē retinuit. Quod cum à plurib., qui aderant, spectatum fuisset; nō sine maxima laetitia immortalib. laudib. sanctissimū Virginis nomen praedicabant; contra uerò cacodaemonem maximo irridebant risu.

MI-

MIRAC. VIRG. XLIIII.

Damasceno dissectam dexteram Virgo restituit, quia falso iudicio fuerat multatus.

IOannes Damascenus tā diuino ingenio excelluit; ut, cū Graecis litteris operam daret, uix duodecimum annum agens, liberales omnes disciplinas didicisset. Verū, quia omne studium ad Deū, Virginemq. purissimam colendā traduxerat, à mortalib., & à caducis reb. discedens se se in sanctū coenobium abdidit, uirginitatis suae puritatem inuolatè sub Virginis fide seruaturus. Ac quidem sanctissimae tutricis laudes semper in eius ore uersabantur, praeter etiam quotidianarum obsecrationum tempora; semperq. in animo dulcissimum illud nomen sculptum manebat. Huic, ob eximias uirtutes, sacerdotis dignitas, atq. honos delatus est. Quare saepius ad Virginis memoriā recensendā, Deo rem diuinā, & sacra facere sueuerat. Praeterea à foecundo, & diuite eius ingenio quotidie multa soluta, ac uincta oratione proficiscebantur, quae postea, ubi festi dies adueniebant, non sine maxima suauitate, dulciq. concētu ipse in templis canebat. Eò deinde eius eruditionis, & probitatis fama processerat; ut ad ipsum multi erudiendos liberos mitterent: quos ipse non solum liberales disciplinas, sed etiam ea potissimū docebat, quib. puerilis aetas ad pios mores, Deumq. sanctè colendum instrui, & informari solet. Fortè ex urbe, cum sibi demandatis adolescentib. exijt. unā igitur omnes longiorib.

longiorib. spatijs distracti, uariatis sermonib. tempus teretes in Christiani nominis, hostium manus inciderunt; à quib. capti cum maximo Christianorum captiuorum numero in Persiam perducti fuere. Diuisa inter pyratas praeda, Damascenus ditissimo, & opulento homini obtigit; qui eius probitate perspecta, & cognita uirtute, illum non ut captiuum tractabat, sed diligebat loco familiaris, & amici. Quinimmo, cum illi esset unicus filius, quem plus oculis suis amabat, eum Damasceno, quem scientia praecellere intelligebat, commisit. eius assidua diligentia, breuissimo tempore, puer omnib. scientijs, ac disciplinis imbutus, & eruditus est. Praeterea in omni scribendi genere ita excellebat; ut quae a discipulo proficiscebantur, minime, a praeceptoris scriptionib. differrent; sed cum illis egregie possent comparari. Praeter cetera autem affabre Damasceni scribendo notas imitari didicerat; ita ut quae discipulus scribebat, propria praeceptoris manu scripta uiderentur. Iam apud hostes duodecim annos Damascenus fuerat, in catholica religione constantissimus, diuinoq. cultui deditissimus; cum fama à Theodosio imperatore notus ab ipso redemptus, & accersitus est. Incredibile est, quam honorifice eum postliminio, redeunte imperator exceperit. Ut uerò commodius diuinis reb. perpendendis, Deoq. operam dare posset, illum Theodosius coenobio praefecit eidem Abbatis dignitate delata. cū illo postea saepe secedens sane longos sermones de humanae uitae contemptu, & de animae salute consumebat. Verum, licet Damascenus apud Imperatorem gratia maximè polleret; tanta erat mansuetudine, ut
nunquam

nunquam illum animo elatum quisquam uiderit. Neq. uerò ullam iacturam iccirco faciebat, in ardenti illo studio, quo propria quadam mentis inductione, Christum, Virginemq. semper complexus fuerat. Sed quotidie magis, magisq. eorum desiderio, & amore flagrabat. Dum interea quiete ille Deo inseruiret, felicè ac beatam uitam degens; adolescens ille quem in captiuitate sua tam amanter omni disciplinarum genere instituerat, aegre ferens quòd ad Christianos rediisset; sancti uiri honestum otium perturbare constituit. Quia ergo eius in scribendo manum imitari sciebat, litteras conscripsit, quae uerè a Damasceno scriptae uidebantur. Eas autem clam Bizantium misit in ipsam regiã ut ab aliquo repertae ad Imperatorem perferrentur. litterarum exemplum huiusmodi est.

IOAN. DAMASCENVS PERSIS,
DE SE B. M. S. D. P.

Quòd me captiuum tam liberaliter, & honorificè tractaueritis, perpetuã habebò gratiã. Ut autem pro immortalib. à uobis beneficijs in me collatis aliquid rependam, in eam curam incumbo, ut ea praestare possim, quae uobis, ac dignitati uestrae fausta, & fortunata eueniãt. Cùm igitur Imperatoris copiae ad bellum terra, mariq. contra finitimos sustinendũ diuisae sint, & dissipatae; ciuitas militib., & fortib. ciuib. exinanita est. commodissima nunc uobis oportunitas offertur pulcherrimi, & praeclarissimi incipiendi facinoris. caute, ne nunc occasio praeter-
uolet

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

frustra .n. postea illam quaeritis. parua militum manu, Byzantio, eiusq. Imperio potiri, facillimum erit; maturate, nec expergiscamini, aut cunctemini. si uiri estis, uobis in manu est uictoria. Valete.

Repertae literae delatae sunt ad Imperatorem, qui intimo dolore coepit diuelli, illas a Damasceno scriptas existimans, quem tantopere diligebat. Accersito illo, etsi se maximis fletib. & lacrymis purgabat; negabatq. se unquam machinari potuisse Christianae reip. perniciem; id tamen minime poterat iudicib. persuaderi, quorum in animis iam illa opinio impressa erat. litteras ideo exhibuere, quas profectas fuisse ab ipso, uere opinabantur. At illis ipse respondit, simillimas quidem suas esse illas notas; sed suas uere non esse, at ab aliquo effictas; neq. uero se excogitare tam scelus atrox ausum fuisse, nedum patrare. Cur. n. ego illis perniciem quaeram, inquit, pro quorum salute, imperijq. propagatione quotidie in sacrificijs ex animo uota suscipio. Verum cum opinio illa minime euelli posset, damnatum Damascenum poenam sequi oportebat, ut ei securi caput percuteretur. Sed asperam illam sententiam Imperator pro ea beneuolentia, qua damnatum prosequabatur, leniri iussit. Capit. n. supplicium in dexteræ poenam mutatum est. Decretum igitur fuit, ut ei truncaretur dextera, quam scribendo deliquisse dicebant; eaq. pro illius templi, cui ipse praecerat, forib. defigeretur, uulgo horribile spectaculum. Ea re absq. ulla mora facta, aequo animo ipse omnia perpeffus est; maximas etiã ob infortunium gratias Deo agens. Illud tamen unum ualde eius animum opprimebat; quod ob dissectam

in eam

L manum,

manum, sacrificia Deo, praesertim ad Virginis memoriam, quod saepè consueuerat, minimè facere posset. Quamobrem templum adiens, coram Virginis simulacro, cruentum adhuc sanguine brachium nudauit, & ita flens loqui coepit. Non ne, clementissima Dei parens, si ob scelera mea malè multandus eram, alia de me supplicij sumendi uia patebat, quam perpeti, ut ea mihi manus auferretur, qua tibi quotidie hymni, laudesq. scribi consueuerant? Eheu, pia regina, cur manum illà dissecari passa es, qua filij tui sanctissimum corpus quotidie in sacrificijs efferebatur? His dictis, uelans brachium, abiit. Fortè autem noctu, cum in lecto iaceret, nec posset somnum capere, ob anxias sollicitudines, quib. afficiebatur; aduenit Virgo, quae ex illo quaesuit, quidnam ageret, & quo in statu esset. Ipse uerò respondit, En, o Virgo, quam malè mecum actum est? cur tu à me tam sanctè, & piè culta, & obseruata, mihi opem non tulisti tunc, cum manus fuit abscisae? Ego tuo numini sum deditissimus, tuorum aduersariorum semper fui hostis acerrimus: pro te uel emori, uel sanguinem possum profunderè. Quanto ergo gaudio hostes tui perfunderentur, cum tam malè clientem tuum tractatum uideant; neque tu eius causam complexa fueris, quem facillimè tueri poteras? Coeli regina illum sereno uultu intuens, appositè consolata est, futurum dicens, ut ab eo rege manus restitueretur, apud què nihil est *ἀδύνατον*, qui solo nutu, ac supercilio terras, maria, coelumq. efficit, ac creauit. Vix ea dixerat, cum duo Angeli, ipsius Virginis iussu, manum templi forib. appensam, ad ipsam adtulerunt; quam postea eandè ità praeclarè Damasceni

maſceni brachio adiunxit, ut nemo dicere poſſet, illā unquam diſiunctam fuiſſe. Ipſe uerò quot ei gratias egerit, quā eximijs laudib. eius nomen extulerit, uos conijcite. Summo praeterea mane reſtitutam manum monacis oſtendens, incredibili illos laetitia cumulauit; qui admirabilem Virginis unā omnes pietatem praedicabant. Miraculi fama cū per uniuerſam ciuitatem uagaretur, ab Imperatore etiā reſcitum eſt; qui ſtatim ad coenobium properans inuenit Damascenum rem diuinam facientem, cui etiam ipſe piē, ac religioſe interfuit. Sacris ſolemniter peractis eius dexteram Imperator exoſculatus eſt, non ſine lacrymis ſe purgare contendens, quod in fraude inductus tam ſeuero iudicio illum dānari paſſus fuiſſet. Quaēſiuit deinde diligenter, an quiſquam Damasceni ſcribendo notarum imitator inueniretur. Nemo niſi Perſa ille ipſius diſcipulus compertus eſt. Itcirco in Perſiam miſi fuere, qui diligenti indagine illud ueſtigarent. Quare in lucem ſcelus prodiit; idq. liuore, & odio, à Damasceni alumno factum fuiſſe, conſtitit; qua de re Theodoſius certior factus tantum flagitium impunum abire non permifit.

MIRAC. VIRG. XLV.

Iuuenis Satanae aſtu, et dolis, de fide chriſtiana dubitabat, cum à Virgine ita in chriſtiana lege confirmatur, ut poſtea in eo perſpecta, & probata ſanctitas emiſerit.

A Pud Belgas iuuenis acerrimo ingenio praeditus; multisq. ſcientijs eruditus, qui D. Franci-

sci religioni nomen dederat, cum sacrae theologiae studijs operam daret, fortè miser in catholica, christianaq. fide haesitare coepit. Fatua. n. & inepta diligentia perquirebat, cuiusnam è trib. primae deferendae essent, Hebraeae ne, an Christianae, an eorum, qui Gentiles dicuntur, legi. Id autem eueniebat, quia ad sua studia, uti par erat, diuinas preces primùm non adhibebat, & illum sibi ducem non exposcebat, à quo est omnis scientiae fons, origo, & principium; à quo omnis scientia fluit, manat, & proficiscetur. Si. n. ab illo sinceram, ac puram mentem petiisset, nae theologiae ueritatis clarissimum lumen sibi praelatū sensisset. Iam uerò cum Hebraeis consensiebat, illisq. nimium tribuens, in eorum sententiam discesserat. Itaq. intimi, & familiares, miserum ex assiduo sermone labi, & errare sentientes, illum in euangelica lege confirmare conabantur. At ipse inuidiosus, & fallacis Satanae impulsu, qui quotidie struèdis nobis insidijs affuescit, non modò non statuebat ab illo errore desciscere; sed etiam à uera religione penitus digredies è coenobio fugam adornabat, ac meditabatur. Vix porta pedem extulerat, cum lucidissimam huius maris stellam uidit, quae nos mortaleis undis iactatos in eum portum perducit, à quo nulla restantis uenti ui, aut impetu arceri possumus. Ea ità allocuta est infelicem coenobitam, iam turpissimae, & indecorae fugae deditum; cur de ijs dubitas, cur ea ficta esse existimas, quae sunt uerissima? te igitur decipi pateris in firmissima, & catholica filij mei fide, qui nec fallere, nec falli unquam potest? Iam tibi non debet ignotum esse, quot quantisq. errorib. se adstrinxerunt, & quanta

quanta in coecitate illi uersati fuerint ; qui Idola in cultu habuerunt. Neq. uerò tibi amplius dubitandū esset, quin ita Hebraeorum oculi perstricti sint, ut iacentes in pertinaciae situ, ac tenebris, nec boni quicquam, nec ueri fateri, aut dignoscere uelint. Quòd si in euangelica fide adhuc animus tuus labascit ; uide, quanto opere desipias, qui in ea re firmitatem esse non existimes, quae praeter cetera trib. solidissimis columnis ita fulta, & firmata est; ut nulla unquam ui, aut impetu diuelli, aut erui possit. Dicerem etiam, quam praeclarum illi ornamentū afferant tres ille uirtutes, quas tu uouisti; ni te id facillimè scirem, humilitatis, castitatis, & caritatis luce oblata, tunc perspecturum; cū illae tenebrae sublatae fuerint, quae tibi ueri luminis aciem praestringunt. Vt autem haec uera esse existimes, scito me esse Dei genitricem, sub cuius tutela uester hic ordo fuit institutus; & cuius pietate factum est, ne casta tua iuuentus deciperetur, aut aliquo duceretur errore. Itaq. Virgo discedens laetum, & in christiana religione penitus cōfirmatum iuuenem reliquit. At ipse postea in ea tam firma iecit fundamenta, ut theologiae interpret insignis factus christianam pietatem multos docuerit, tam sciētia, quam uirtutis probitate, & exemplo.

MI-

MIRAC. VIRG. XLVI.

Virgo non patitur, ut mulier Satanae impulsa fraudib. se submergat; eidemq. etiam tria uulnera curat, & à morte suscitatur: per quã ad christianum cultum etiam Hebraeam perducit.

IN Germania ob atrocia bella, quoddam uirginũ Deo consecratarum coenobium ita dirutum, & disiectum fuit, ut singulae uirgines, quae ibi castè Deo seruibant, paternas, & affinium domos repetere cogerentur. Vna ex illis, cui nomen erat Agnes, cum patris domum rediisset, quia forma, & praestanti facie excellebat, ab ipso patre ui compressa, & grauidam etiam facta est. Quare, cum se perpetua infamiae labe adpersam intelligeret, pudore suffusa effugit; & in itinere edidit partum. In miseram omnium scelerum auctor, & architectus insidiosus fraudulentũ ingenium intendit, habitum induens cuiusdam coenobitae, qui cum Agnete erat sanguine coniunctus. Infelici igitur paullatim suadere coepit, ut in proximo lacu infantem demergeret, ne ob nefandum cum patre incestum admissum, familiae, eiusq. affinib. in sempiternae ignominiae sordib. esset uersandum. Vix, n. fieri posse dicebat, quin uiuo filio, scelus elucesceret. Quare scelesti uerbis circumuenta, cacodaemonem uerè affinem, sibi utilia consulentem credens, natum in lacum projicit. Vita infans priuatus fuit, cum uix hanc coeli lucem aspexisset. Neq. uerò hoc satis erat, ad explendam indomitam hostis nostri libidinem. Iam, n. perditae mulieri grauitatẽ criminis ante oculos

los proponens, effecerat, ut triste de se cogitare inciperet; & iam caperet consilium de morte sibi consciscenda. Paullatim. n. eam in fraudem inducebat, ut tristes nati inferias persequens, se ipsam in lacu abijceret, & uitam uoluntaria morte abrumperet. Tandem ubi mulieri fraus patuit, fallaciaeq. apertae fuerunt, ipsa Virginem rogauit, ne sibi in tanto periculo deesset; quam tanto animi ardore obtestata est; ut improbum, quem sibi prius cognatum crediderat, in fumum uanescentem uiderit. Virgini deinde gratias agens animum meliori spe alebat; & ad proximam urbem perueniens, honestae matronae aliquot dies inseruiuit. Ab illa paullo post missa fuit ad nutriendum Hebraeae, quae Sarradicebatur infantem, ubi quinquennium morata est. Eo tempore ita patrati facinoris conscientia afflictabatur, & admissum crimē tam ex animo deplorabat; ut in eius ore nunquam quisquam risum, nec in uultu iucunditatem uiderit. tota. n. luctui, ieiunijs, & obsecrationib. erat dedita. Praeterea apud heram tam eximijs laudib. Christū, ac Virginem prosequabatur; ut iam Hebraea animū ad perdiscendam illam precationem, qua summum regem precamur, & Angelicam salutationem, appulisset, à Iudaeorum instituto discessura. Interim uerò Agnes incredibili desiderio flagrabat caedis, & incestus expiandi. Quamobrem Romanum Pontificem adiit, cui Christus quorumcunq. grauium, ac detestabilium scelerum expiandorum parteis dedit. Ille clementissimus omnium Christianorum parens, admirabili, ac infinita potestate, quam à coelo habebat, cupidissimam Agnetē absoluit; quae laetissima

tissima

tissima in patriam rediens, Hebraeam illam inuifit, à qua liberaliffimè, & amanter tractata fuerat. Feffa autem iongi itineris labore in ipfius herae cubili, fuper eiusdem lecto fomnum cepit. Ad uesperam domum reuertens Hebraeae maritus in lecto collocatâ, ac dormientem Agnetem comperit, de qua toties dubitauerat, ne uxorem feuocaret à Iudaeorum institutis. Ille ita repente ira, ac furore exarfit, ut fomno oppreffae, & in utramq. aurem dormienti tria mortifera uulnera in pectus intulerit. Iccirco, cùm uxor eâ ob rem maximo moerore conficeretur, maritusq. patrato facinore abiiffet, ipfa in fomnis uidit Virginè, proficifcentem ad mulierem, quae uulnera in pectore acceperat. Ea benignè fingulo uulneri appofita remedia attulit, coelefti quodâ unguento, quod candidiffimae adolefcentulae trib. uafculis adtulerant. Iccirco mulier paullo poft a Virgine allato remedio uitam adeptâ, abijt. hoc Sarrae fuit infomnium. Domũ Iudaeus rediès, ea minimè reperta, quam fe occidiffe credebat; opinabatur illâ ab uxore fuiiffe fepultam: contra uerò uxor eorum, quae dormiès uiderat, immemor, ab ipfo humatâ fuiiffe exiftimabat, ne detecta caede, periculum aliquod afferretur. Sed uerè Agnes refurrexerat, ut Hebraeae, infomnio illo fuerat patefactum; atq. illinc incolumis abierat. Iam uerò quadraginta dies poftèa praeterierant, cū Agnes ipfis coniugib. Iudaeis properè falutatis, ex illorum confpectu ftatim refugit; quae res maximam admirationem adtulit marito, quòd illi uita reftituta effet, quam proprijs manib. occiderat. Illi uxor, ne miretis, inquit; Chriftus, n. rex potentiffimus, quam ipfa
femper

semper

semper uoluit, qui à mortuis homines suscitât, multò etiam maiora potest facere. At maritus irae ardore accensus respondit; en scelestâ, id, quod semper ueritus sum, iam factò comprobatum est: te illa subduxit, tuq. à fide nostra penitus digressâ es? Quare uxorem thalamo inclusit, ut ibi, quandiu uiueret, maneret. Biennio post, cum in remotissimas regiones maritus secessisset; ipsa praegnantè uentre, cù duob. filijs, & filia, sanctae Romanae ecclesiae iuramentum dedit, unâ cum liberis in sacro, & purissimo baptismatis fonte se omni culpa abstergens. Sed quia ibi, se à mariti insidijs non satis tutam putabat, in Coloniensem ditionem secessit; & Sarrae nomine mutato se Gertrudam appellâs, ibidem fortè in Agnetem incidit; quae res utranq. maxima cumulauit laetitia. quae fuit ipsa Gertruda ex Agnete, quam coelesti ope uita comparata fuisset, quae prius trib. letalib. uulnerib. in pectore fauciata conciderat. Respondit Agnes subridens id sibi uisum fuisse, cum dormiret; & ideò illius insomnij timore somno se excitatâ fuisse; & ab impij Iudaei manib. sibi in fuga praesidium, ac salutem posuisse. Quare nudato pectore, durissimoq. cilicio amoto, in ea parte cicatrices uisae sunt, cui impium maritum manum afferentem Gertruda uiderat. Id cum Curradus Coloniensis Antistes intellexisset, & ipse, & christiani omnes solidum gaudiũ gauisi fuere. Paullò post autem Agnes è corporis carcere sanctissimè soluta est, anno crò. cc. lxxv. Gertrudae uerò superstiti magis, magisq. indies erga Deũ, uirginemq. religionis flamma in castissimo pectore creſcebat.

MIRAC. VIRG. XLVII.

Maria infectum pueri, sibi diuinctissimi caput curat.

Dignissimum est, quod alijs etiam miraculis inseratur id, quod coenobita quidam, qui Adam dicebatur, amico suo narrauit. Cū n̄ ille puer esset, ita inquinatum caput habebat, ut pessimè oleret, ut eius aditum omnes refugerent. Quicquid tamen illud erat, semper aequo animo ferebat, se Christo, ac Virgini piè commendans. Ac praeter cetera dum ad litterarum magistrū accederet, quotidie consueuerat trāsire per templum Virgini sacratum, in quo prostratus illam salutare, eiusq. mansuetudinem piè inuocare. Quinimò in more posuerat, ut illac noctu saepè se conferret, uti nocturnis excubijs, quae ibi celebrabantur, interesset. Fortè autem quadam nocte aeris campani sonum exaudiens, quo de more in illo tēplo matutinae obsecrationes indicabantur, illuc accessit. Sed quia clausa erat ianua, minimè ingredi potuit. Extra autem sacratam aedem, quae consueuerat, piè, ac sanctè peregit. Vix ea praestiterat, cū statim fores patere, atq. omnia intus diuina luce splendescere, & collucere apertè conspexit. Itaq. illuc ipse ingrediens ante sacellum maius septem mulieres praestanti, ac coelesti facie unà confidenteis uidet. Earum uerò pulcherrima ita locuta est. cur, bone puer, ad curandum tuum hoc caput aliqua remedia non parantur? cui respōdit puer. Nihil parentes mei intentatum reliquerunt, in eam

-IM

M

rem

rem studiosè incumbentes, ut terribilissima ista lues expelleretur: Sed nunquam id fieri potuit. Ego uerò Virgo, inquit, toties à te in hoc templo piè uocata, toties à te diuinis laudib. exornata, ut tibi curarem caput, nunc adueni. Hodie aqua fusilis ligni fructib. permista ter caput abluito, inuocato priùs Deo parète, filioq. & diuino spiritu. Tuo. n. arbitratu statim curaberis. Praeterea benignissima ad se puerū propius iubens accedere, sanctissimaq. manu eius caput attingens, illi pollicita est, futurum, ut nunquam dolore capitis postea laboraret. Domum ille exultans rediit, & ab ancilla ea paranda curauit, quae Virgo dixerat; statimq. caput expurgatum est. nec unquam postea, dum uixit, Virginis immortalis beneficio laborauit ullo dolore capitis.

MIRAC. VIRG. XLVIII.

*Iuuenis, qui studijs operam dabat, animam Virgo in caelum perfert, ut ibi summa cum pace, aeterno aeuo fruere-
tur.*

IN ciuitate Hunnensi mulier, quae in abditissimo, ac semotissimo loco sanctissimam uitā degebat, è speculae rimis quadam nocte non minùs splendidam lucem uidit, quàm si meridianus sol illuxisset. diei ipsa lucem esse existimabat. Quare statim surrexit, incredibilem dolorem capiens, quòd tam sero in lecto retenta non satis assuetarum precatiónū muneris fecisset. Aperta ergo specula uidit, illam non solis, aut diei lucem, sed tantum ab ea quoddam sepulchrum septum esse, in quo paullo ante iuuenis se-

pultus fuerat, qui incumbere grauioribus studiis. At splendor ille proueniebat à diuina muliere, quae candidissimam columbam ante sepulchrum stantem in sinu receperat. licet ibi abdita mulier praeclare intelligeret, quatenus esset augusta illa matrona, eam tamen obsecrauit, ut se, nomenque suum patefaceret: quod ipsa benignissime praestitit. Dixit. n. se Dei matrem esse, & illuc inisse, ut studiosi illius adolescentis ad coelum animam ferret. Nam inquit, integri, & innocentes, qui studiis acriter insudant, ut illis ad Dei gloriam, & hominum commoda postea utantur, cum illis ferè comparari possunt, qui pro Christo sanguinem effuderunt. His dictis, unà cum niuea illa columba, Virgo in coelum abiit, animam purissimam illuc perducens, ubi immortales coelo, ac uita fruuntur sempiterna.

MIRAC. VIRG. XLIX.

Terra uirga ter contacta, è solo tria candidissima lilia prodeunt; è quibus almae Virginis puritatis candor cuidam aperte ostenditur, qui Satanae astu instinctus de ea re dubitare confueuerat.

IN D. Francisci uita res memoratu dignissima legitur, quam superioribus inferere operae pretium est. Aegidij. n. uiri beati temporibus, quidam, qui sub D. Dominici signis militabat, saepè molestissima, & impia dubitatione labeatur; & impellebatur in fraudem & errorem. frequentissime secum miser perpendere cogebatur, qui fieri posset, ut coelestem
regina

regina intactam semper, & puram uirginitatem seruauerit, cum tamen peperisset filium. Verum, quia illud cacodaemonis dolo euenire perspiciebant; obnixè omnia facere conabantur, ut ui, & impulsu feri hostis nostri insitam illam turpem haesitationem ex animo euelleret. Itaq. sciens eo tēpore Aegidiū summa excellere sanctitate, illum adire, & conuenire statuit; & ei re omni aperta, ab eo in tanto periculo opē, ac consilium exposcere. Eius aduentum Aegidius sancto afflatu praeagiēs, illi obuiam procescit; & ante quam propiūs accederet, ligno, quod manu continebat, solum concutiens dixit; o coenobita, Maria illibata, & pura fuit ante partum. Vix haec ita locutus fuerat, cum repenti ibi mirae pulchritudinis, & eximij candoris lilium natum est. Iterum etiam cum idē fecisset, inquit, Virgo in partu, ibi contacta tellus lilium edidit. Pergente deniq. dicere, ab ipsa, post partum uirgineum florem conseruatum fuisse, tertiū lilium niueis candore exsuperans, ibidem ortum est, ubi terram percusserat. His diuinitus peractis Aegidius, nihil moratus abiit. Ea res quantam ijs, qui uiderant, admirationem adtulerit, uos conijcite. Breuissimo post tempore illa fallax, & fraudulēta opinio ex eius animo, huius miraculi ui, & Dei matris summa clementia fuit euulsa. Ipse ideò uirgini, & filio gratias agere, eius clementiam aeternis prosequi laudib., & purissimum eiusdem uirginitatis nitorē ubiq. praedicare. Quid uerò ad Virginis candorem, & integritatem significandam aptius esse potest, quam lilium in septis, secretisq. hortis natum? quod nullo ungue carptum, à nemine contactum, nunquā defloruerit?

rit? Quis.n.tam stolidus, aut stipes est, qui istud probe non nouerit? Quis tam impudens est, & rationis expers, qui in hac re quaerere nodum, & dubitationē audeat? Quousq. perfidi, hostes Christiani nominis id diffitebimini? Quae iam mens uestra est? qui animus? Quae uos in Hircanis montib. fera nutriit, cū in tam impiae temeritatis flagitio adhuc manere decernitis? Ergo ne impuro, & inquinatissimo ore rabulae ac maledici de Virgine obloqui audetis, quae uerum est diuini spiritus domicilium? quae semper pura fuit, & illibata? Adhuc ne alia rei constantissimae argumenta quaeritis? Non ne fatis cādidissima illa lilia, diuinitus exorta id comprobant? adhuc ne dubitatis; quin rex ille, qui omnia solo nutu creauit, & apud quē nihil est ἀδύνατον, id quoq. facere potuerit. Itaq. uniuersae orbis terrarū gentes sūma animi attentione, & exquisita uocis dulcedine canāt, VIRGO ante partum, uirgo in partu, uirgo post partum.

MIRAC. VIRG. L.

Virgo filium osculandum dat Currado, uiro beato; ut & ipse eius laetitiae particeps fieret, quam Simeon olim perceperat, dum illum in templo inter ulnas contineret.

Vitam puram, & coelo dignam Curradus, uir beatus in coenobio agebat. Quodam die in remotissimam siluam secessit, in quam saepe se conferre cōsueuerat; ut coelestium rerū meditandarum facilius potestas daretur. Id, cū Petri, sanctissimi uiri animus diuinasset, quid acturus esset, clam

clam coepit obseruare. At Curradus abditissimam partem petens, in qua nec uideri, nec audiri se à mortali quoquam opinabatur; maximo animi ardore, lacrymas profundens, Virginem orabat. Id eam ob rē sedulo, & attentè agebat; ut aliquantulum eius suauitatis, & gaudij Virgo sibi impertiret, quo Simeon perfusus fuit, cum purificationis die Christum osculatus, & amplexus est. Eius preces benignissimè Virgo audiens statim aduenit, tanta luce, ac splendore effulgens, ut nihil unquā in terris lucidius uisum fuerit. Currado igitur formosissimum præ filijs hominum infantem osculandum, & amplectendum dedit; cui lacrimae gaudio cadebāt, dum mortalium liberatorem osculabatur. Petrus, qui haec clanculum è sylua speculabatur, & ipse mirificam iucunditatē exhauriebat. Tandem post Virginis in coelum ascensum, utroq. ad coenobium redeunte, Petrus Currado gratulabatur, qui tam eximia meditationis illo die compos factus fuisset, eundem faustum, & fortunarū diuinarum rerum meditatorem appellans. Sed ipse illud diffitebatur, quod à nemine uisum fuisse existimabat. Verū Petrus, non ne ego, uidi, inquit, tecum blāda uoce, ac sereno uultu coeli reginam loquentē? quae deinde tuum in sinum paruum natum adtulit, quē tu exosculans totus laetitia seriò triumphabas? Sentiens ergo illud apertum esse, quod ignotum, ac tacitum credebat, qua erat animi submissione, amicū obsecrabat, ut illud taceret. Non aegrè tamen ferebat, quòd ille, quem fratris loco diligebat, ea uidisset; postquam solus aderat. Ibidem beatus iste uir cacodaemonum infinitum numerū, qui contra adolefcentulam

tulam crudeliter saeuiebant, fugauit, & expulit. Veritus autem, ne à seruatae puellae matre, & cognatis conueniretur, & ad se multi confluerent; illinc dedita opera abiit. Sed perpendamus, quae so, ac diligenter consideremus admirabilem illam laetitiam, qua sanctus uir fruebatur; cui uirginem, ac filium oculis aspicere, animo intueri, & contemplari cōtigit? ò ter beatum illum, & amplius. Huiusmodi bonis immortalib., ac beneficijs, aequum est credere, cumulatōs saepiùs fuisse antiquos eremitas, qui ab huius mundi illecebris, & fluxis uoluptatib. quib. haud difficulter hominū genus capitur, discesserant. quinimò & his reb. eos nunc perfrui, censendum est, qui omnino huiusce uitae ambitione, & fastu abiecto, ac relegato, integrè, & sincerè Deo inseruiunt. At haec minime multis sunt explorata; cū ij, à quib. praeclara illa cernuntur, adeo animo demisso sint; ut tacito in sinu gaudeant; nec illa cuiquam patefaciant; nec cum mortali homine communicent; ne sanctitatis nomen, aut famam sibi quaerere uideantur.

Libri primi finis.